

POWIATOWY URZĄD PRACY W CIESZYNIE

Plac Wolności 6, 43-400 Cieszyn

tel./fax (33) 851-49-91

e-mail: poczta@pup.cieszyn.pl

<http://www.pup.cieszyn.pl>

INFORMACJA O SYTUACJI NA RYNKU PRACY W POWIECIE CIESZYŃSKIM W 2015 ROKU, ZAŁOŻENIA NA 2016 ROK

*Realizacja zadań samorządu powiatu przez Zarząd Powiatu
i Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie wynikających
z Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku
o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
(t. jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 149)*

Marzec 2016

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Rynek pracy w powiecie cieszyńskim.....	5
1.1 Analiza stopy bezrobocia.....	5
1.2 Analiza danych ilościowych ewidencji zarejestrowanych osób bezrobotnych.....	7
1.3 Osoby bezrobotne zarejestrowane według wieku.....	12
1.4 Osoby bezrobotne według czasu pozostawania bez pracy.....	13
1.5 Osoby bezrobotne według wykształcenia.....	14
1.6 Osoby bezrobotne według miejsca zamieszkania w gminach powiatu.....	15
1.7 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	17
1.8 Analiza rozkładu profili pomocy wśród osób zarejestrowanych.....	18
1.9 Analiza sytuacji osób bezrobotnych niepełnosprawnych.....	19
1.10 Struktura bezrobocia wg zawodów.....	22
1.11 Podsumowanie warunków panujących na lokalnym rynku pracy.....	23
2. Struktura wydatków Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie.....	24
3. Aktywizacja zawodowa, promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia prowadzona przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie.....	25
3.1 Pośrednictwo pracy.....	25
3.2 Poradnictwo zawodowe indywidualne i grupowe.....	28
3.3 Kursy, szkolenia, bony szkoleniowe.....	32
3.4 Przygotowanie zawodowe.....	33
3.5 Staże oraz bony stażowe.....	33
3.6 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.....	34
3.7 Refundacja wyposażenia/wyposażenia nowego stanowiska pracy.....	35
3.8 Bon zatrudnieniowy.....	35
3.9 Roboty publiczne.....	36
3.10 Prace społecznie użyteczne.....	36
3.11 Prace interwencyjne.....	37
3.12 Studia podyplomowe.....	37
3.13 Dodatki aktywizacyjne.....	38
3.14 Krajowy Fundusz Szkoleniowy.....	38
3.15 Zestawienie realizowanych form wsparcia w 2015r.....	40
4. Programy rynku pracy oraz projekty realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie w 2015r.....	41
4.1 Projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.....	41
4.2 Programy finansowane z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.....	46
4.3 Program Aktywizacja i Integracja.....	48

4.4 Program specjalny „Narzekać czy działać – wybór należy do Ciebie”	50
5. Plany na 2016r.	52
5.1. Projekty finansowane z Funduszu Pracy i współfinansowane ze środków Unii Europejskiej	52
6.2 Program Aktywizacja i Integracja	56
6.3 Program specjalny „Bądź aktywny!”	57
7. Nagrody i wyróżnienia	58
8. Kadra i organizacja Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie	60
Podsumowanie	61
Spis tabel i wykresów	63

Wstęp

Przedstawiony materiał obejmuje, zgodnie z planem pracy Rady Powiatu na 2016 rok, informację o sytuacji na rynku pracy w roku 2015, założenia na 2016.

Materiał stanowi analizę zeszłorocznej sytuacji na lokalnym rynku pracy z uwzględnieniem danych statystycznych oraz osiągniętej efektywności i co ważne ilości środków finansowych, które stanowią dla powiatu cieszyńskiego istotny wkład ekonomiczny. Wszystkie działania realizowane przez urząd pracy oparte były na analizie sytuacji na lokalnym rynku pracy, co pozwoliło w ciągu roku dostosowywać realizowane projekty do potrzeb klientów. Zarówno osoby bezrobotne jak i pracodawców objęto zindywidualizowaną pomocą doradców klienta. Największym problemem jest niedopasowanie podaży pracy do popytu na pracę. Istotnym elementem dysponowania środkami Funduszu Pracy było i jest celowe i racjonalne ich wydatkowanie, służące uzyskaniu efektywności zatrudnieniowej. Materiał dotyczy również planu pracy Komisji Budżetu pod nazwą „Informacja nt. planu finansowego Powiatowego Urzędu Pracy na 2016 rok”. Uwzględni również kontynuację zmian wprowadzonych do *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

1. Rynek pracy w powiecie cieszyńskim

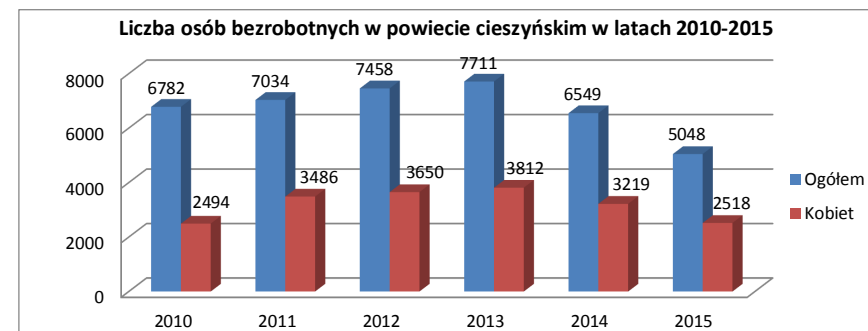
1.1 Analiza stopy bezrobocia

Według statystyk rynku pracy stopa bezrobocia w powiecie cieszyńskim na koniec 2015 roku spadła do poziomu 7,5%, od 2010 roku zanotowano spadek o 2,8 punktu procentowego. Natomiast w stosunku do ubiegłego roku stopa bezrobocia uległa obniżeniu o 2 punkty procentowe. Warto przy tym zaznaczyć, że niska stopa bezrobocia, wynika z jednej strony z większej liczby ofert pracy, wpływających do urzędu, z drugiej natomiast, ze zmieniającej się struktury demograficznej – spadek stosunku liczby osób w wieku produkcyjnym, do będących w wieku poprodukcyjnym. Na uwagę zasługuje również fakt, iż stopa procentowa bezrobocia w powiecie cieszyńskim od kilku lat kształtuje się na niższym poziomie niż ogólnokrajowa. Malejąca stopa bezrobocia jest zjawiskiem pozytywnym, jednak nie rozwiązuje wszystkich problemów na lokalnym rynku pracy. Wciąż duża grupa osób bez zatrudnienia posiada niskie kwalifikacje lub liczne bariery w zatrudnieniu.

Tabela 1. Procentowa stopa bezrobocia w kraju i w powiecie cieszyńskim

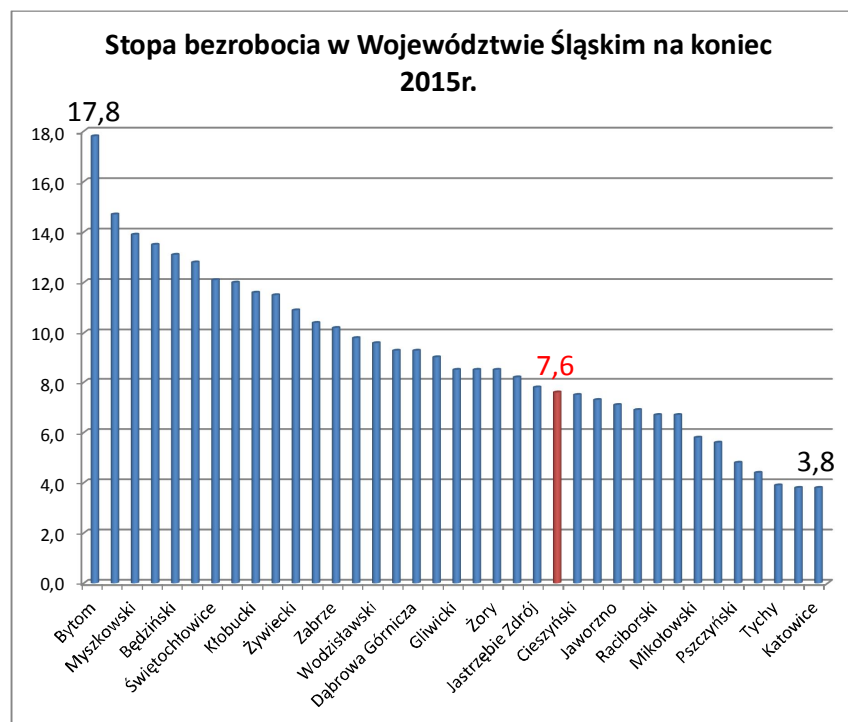
Procentowa stopa bezrobocia w kraju i w powiecie cieszyńskim		
ROK	POLSKA	POWIAT CIESZYŃSKI
2005	17,3 %	14,3%
2006	14,9%	12,1%
2007	11,4%	9,3%
2008	9,5%	7,3%
2009	11,9%	9,2%
2010	12,3%	10,3%
2011	12,5%	10,2%
2012	13,4%	10,8%
2013	13,4%	11%
2014	11,4%	9,5%
2015	9,8%	7,6%

Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych w powiecie cieszyńskim na przestrzeni lat 2010 – 2015

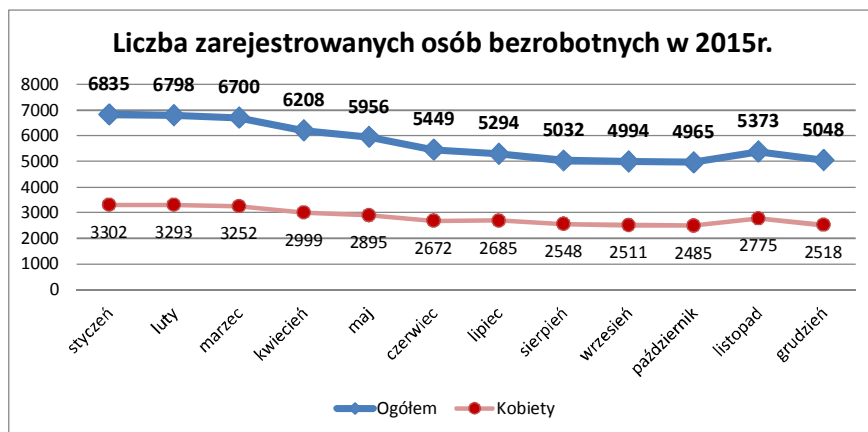
Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie liczba osób bezrobotnych w rejestrze urzędu od 2013 roku ulega zmniejszeniu. Na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 5048 osób, co w porównaniu do roku ubiegłego stanowi spadek o 1 501.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w Województwie Śląskim w 2015r.

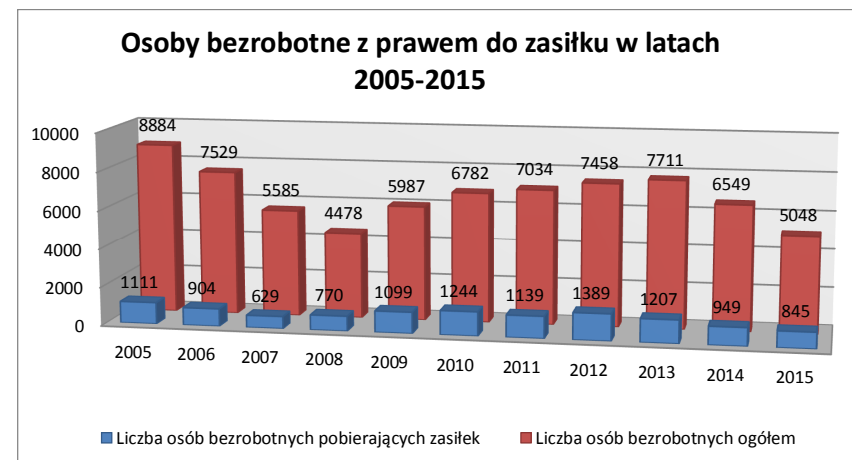
1.2 Analiza danych ilościowych ewidencji zarejestrowanych osób bezrobotnych

Wykres 3. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2015r.

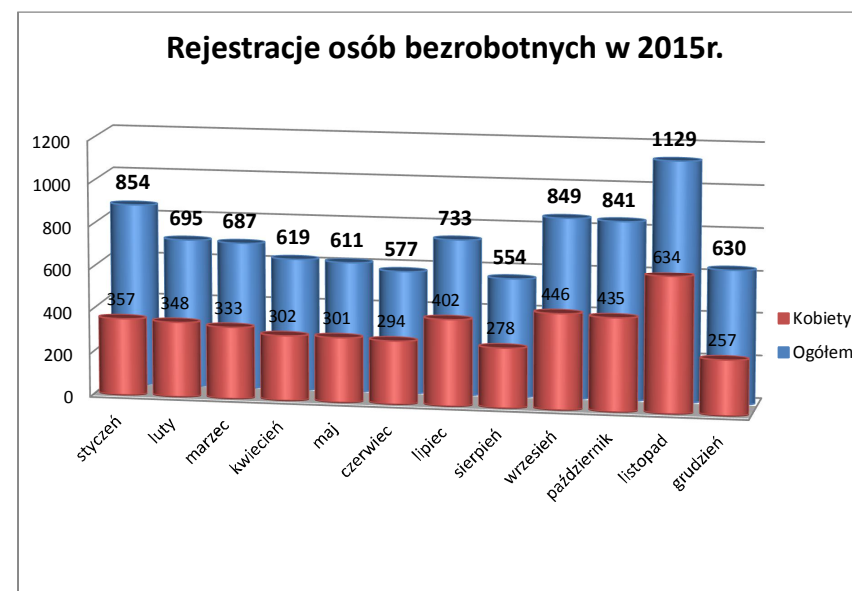
W ciągu 2015 roku można było zaobserwować wyraźny spadek poziomu bezrobocia. Od stycznia do października liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z miesiąca na miesiąc spadała. W listopadzie nastąpił chwilowy wzrost liczby zarejestrowanych o 408 osób, lecz w grudniu znów zaznaczyła się tendencja spadkowa. Podobnie jak w latach ubiegłych nie występuje wyraźne zróżnicowanie pod względem płci w ilości zarejestrowanych osób bezrobotnych – ten trend utrzymuje się od lat. Spadek ilości osób bezrobotnych to pozytywny element, zmian na rynku pracy, jednak ilość klientów, którzy potrzebują szczególnej indywidualnej pomocy wzrasta, co wymaga większych nakładów pracy ze strony pracowników urzędu pracy.

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w latach 2005-2015

W grudniu 2015 roku liczba osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych wyniosła 845 osób, co stanowi 16,7% ogółu osób zarejestrowanych – dla porównania w roku 2014 uprawnionych do zasiłku było 14,5%, co stanowi pozytywną informację.

Wykres 5. Rejestracje osób bezrobotnych w 2015r.

Wykres 6. Wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji PUP Cieszyn w 2015r.

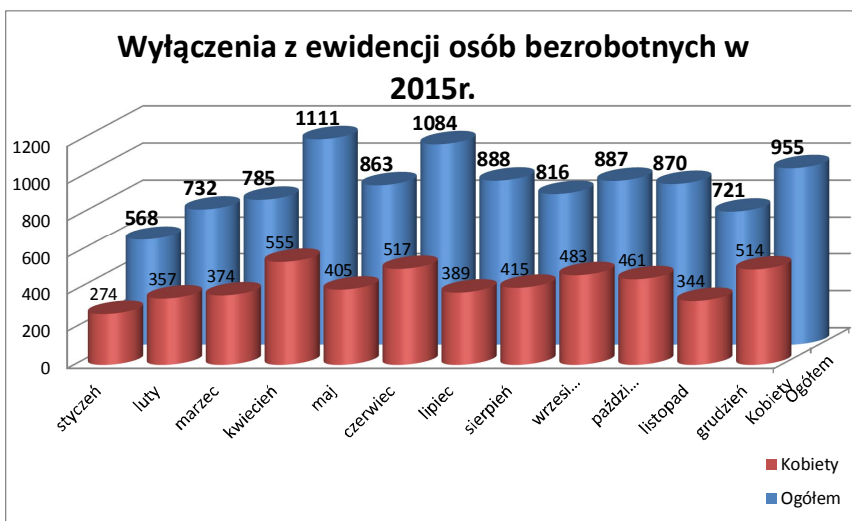
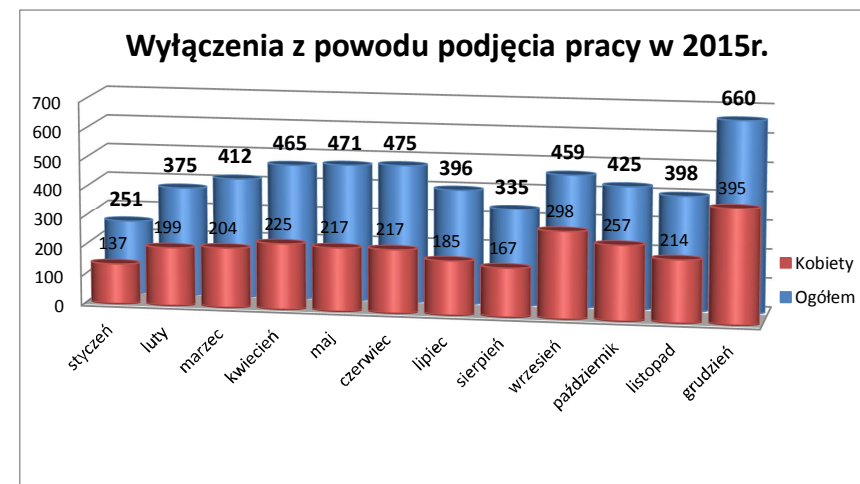

Tabela 2. Rejestracja osób bezrobotnych w 2015r.

Rejestracja osób bezrobotnych w PUP Cieszyn w 2015r												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
OGÓLEM	854	695	687	619	611	577	733	554	849	841	1129	630
KOBIETY	357	348	333	302	301	294	402	278	446	435	634	257

Charakterystyczna dla rynku pracy w powiecie cieszyńskim jest jego sezonowość. Ma to odbicie w liczbie rejestrujących się osób. Na początku jesieni liczba ta zazwyczaj zaczyna wzrastać i utrzymuje się na wyższym poziomie do końcowych miesięcy zimowych. W 2015r. najwięcej osób zarejestrowało się w listopadzie – 1129, a najmniej w sierpniu – 554. Na przestrzeni całego roku w urzędzie zarejestrowało się **8779**, co w stosunku do roku poprzedniego jest liczbą mniejszą o 8,5% (w 2014r. - 9 591). Sam fakt spadku liczby zarejestrowanych klientów nie oznacza mniejszej ilości pracy, gdyż klienci pozostający w ewidencji urzędu mogą korzystać z licznych programów w ramach środków Funduszu Pracy, pozyskanych „rezerw” z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz programów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wykres 7. Wyłączenia osób bezrobotnych z powodu podjęcia pracy w 2015r.

W 2015 roku z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 10 280 osób. Głównym powodem wyrejestrowania było podjęcie pracy – 5 112 osób (o 98 osób więcej niż w 2014r.) oraz niezgłoszenie się w wyznaczonym terminie i niepowiadomienie do 7 dni o przyczynie niestawiennictwa – 2455 osób (o 535 osób mniej niż w 2014 roku). W 2015 roku wzrosła liczba osób dobrowolnie rezygnujących ze statusu bezrobotnego i wyniosła 453 osób (w 2014 roku – 429 osób). Jeżeli chodzi o osoby wyłączone z ewidencji są te, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy było ich 226 osób. Pracodawcy jednak często zwracają uwagę na problem osób bezrobotnych, które zgłaszając się na rozmowę o pracę, tak naprawdę szukają sposobu na uniknięcie zatrudnienia. Rezygnując z usług urzędu bądź nie zgłaszając w wyznaczonym terminie, bezrobotni dobrowolnie pozbawiają się przysługujących im praw. Osoby te jednak nadal pozostają bez pracy i powiększają rozmiary bezrobocia ukrytego. Zarówno napływ osób rejestrujących się w poszczególnych miesiącach roku, jak i odpływ bezrobotnych wiąże się z wydaniem decyzji administracyjnych, dalszą obsługą zarówno administracyjną jak i bezpośrednio ukierunkowaną na udzielenie pomocy.

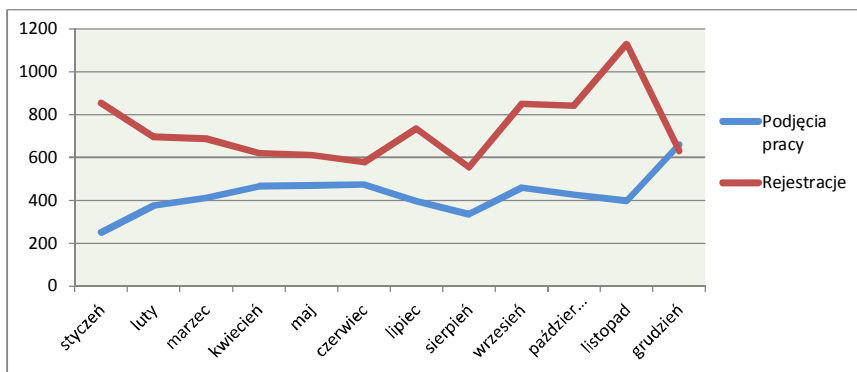
Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, jako jednostka organizacyjna powiatu, w celu prawidłowej realizacji swoich zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, działa zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego, wydając stosowne decyzje, postanowienia administracyjne. Zakres zrealizowanych zadań administracyjnych przedstawiono poniżej:

Tabela 3. Działania administracyjne podejmowane przez urząd

Postępowania administracyjne prowadzone przez urząd	
Zakres	Razem
Wydawanie decyzji w zakresie: uznania lub odmowy uznania osoby za bezrobotną, utraty statusu bezrobotnego, poszukującego pracy, przyznania/odmowy przyznania, wstrzymania/wznowienie wypłaty, utraty/pozbawienia prawa do zasiłku/ stypendium/dodatku aktywizacyjnego	21 650
Wydawanie postanowień	376
Wydawanie zaświadczeń (w tym SEPI ¹)	16 771 (8 865)
Razem	38 797
Liczba odwołań od decyzji	86

Na podstawie analizy danych ewidencyjnych można również stwierdzić, że istnieje odwrotna zależność pomiędzy liczbą rejestrujących się a liczbą wyłączeń z powodu podjęcia pracy. Im więcej osób podejmuje pracę tym bardziej spada liczba osób rejestrujących się w urzędzie. Jest to dobry wskaźnik, obrazujący zmiany zachodzące na lokalnym rynku pracy – generalnie potwierdza on istnienie sezonowego popytu na pracę – kiedy rynek pracy jest najbardziej chłonny angażowane są osoby pozostające w rejestrze i zmniejsza się ilość zwolnień (co przekłada się bezpośrednio na ilość rejestracji). Działania realizowane w 2015 roku nakierowane były na bardzo zróżnicowanych klientów, a tym samym wymagały często większych nakładów czasu i środków na jedną osobę bezrobotną niż w przypadku aktywizacji osób przejściowo bezrobotnych. Przykładem jest realizacja programu specjalnego.

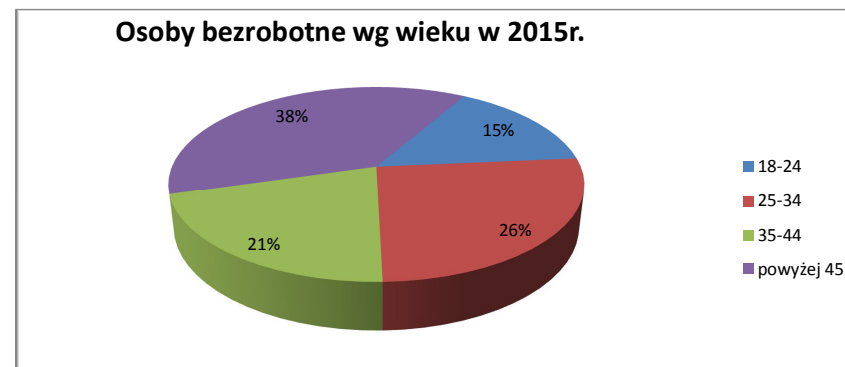
Wykres 8. Zależność pomiędzy rejestracjami a wyrejestrowaniami z powodu podjęcia pracy w 2015r.

¹ Samorządowa Elektroniczna Platforma Informacyjna Platforma SEPI to kompleksowe rozwiązanie informatyczne umożliwiające podmiotom administracji publicznej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji. SEPI umożliwia między innymi: a) składanie wniosków i zaświadczeń podpisywanych kwalifikowanym podpisem elektronicznym; b) wymianę danych; c) komunikację z systemem Ewidencji Ludności; d) komunikację z Urzędem Stanu Cywilnego.

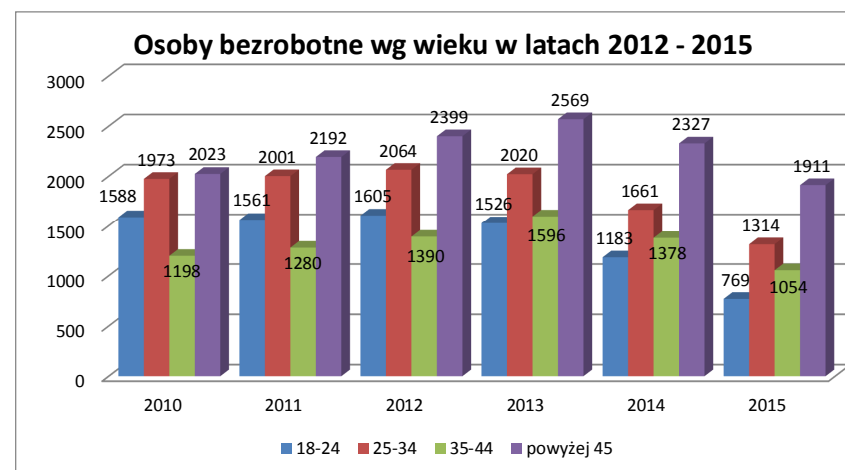
1.3 Osoby bezrobotne zarejestrowane według wieku

Wykres 9. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn wg wieku końcem grudnia 2015r.

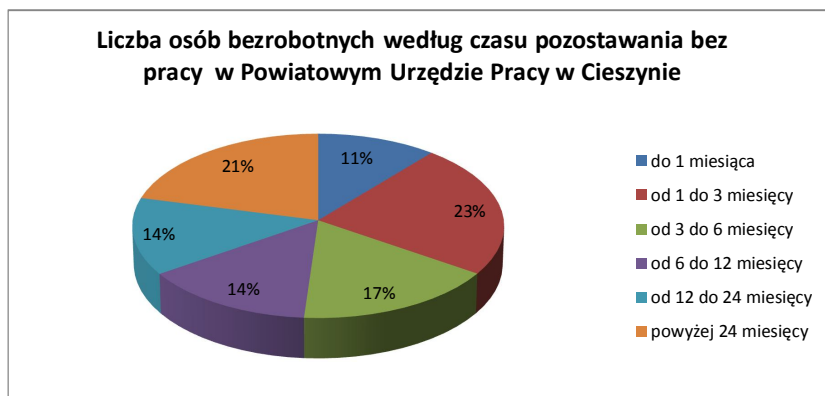
W 2015 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby powyżej 45 roku życia (1911 osób). Osoby te stanowią aż 38% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych (o 2 punktów procentowych więcej niż w 2014r.) Należy również podkreślić, że liczba osób zarejestrowanych z powyższej grupy co roku wzrasta, co ma silny związek z trudną sytuacją tych osób na rynku pracy oraz wydłużeniem wieku emerytalnego. Drugą pod względem liczebności grupę osób zarejestrowanych stanowią osoby od 25 do 34 roku życia (1314 osób). Najmniej zarejestrowanych było w wieku od 18 do 24 lat - 769 osób, co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowiło spadek o 3 punkty procentowe.

Wykres 10. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn wg wieku w latach 2012-2015

1.4 Osoby bezrobotne według czasu pozostawania bez pracy

Wykres 11. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn wg czasu pozostawania bez pracy na koniec grudnia 2015r.

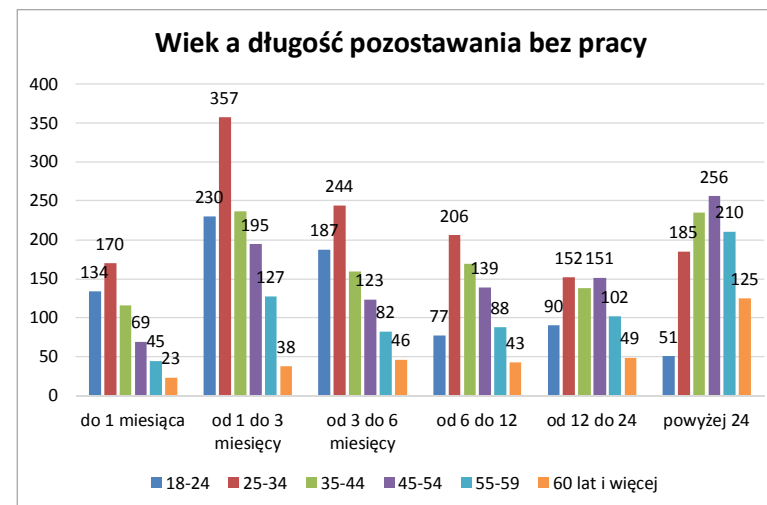

Na koniec grudnia 2015 roku najliczniejszą grupę osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (23%), następnie osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (21%). Długotrwałe pozostawanie bez pracy często jest skutkiem posiadania niskich kwalifikacji zawodowych, niedostosowaniem ich do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz nieumiejętnego poruszania się na rynku pracy. Osoby długotrwałe bezrobotne stanowią szczególną grupę, która wymaga szerszej i dłuższej ścieżki aktywizacji, a przez to ponoszenia większych nakładów finansowych. Najmniej liczną grupę końcem 2015 roku stanowiły osoby zarejestrowane do miesiąca, tj. 11%. Wskaźnik ten od lat pozostaje na podobnym poziomie, wskazując tym samym na w miarę stałą proporcję zaktywizowanych osób w stosunku do nowo rejestrujących się w urzędzie. Osoby, które do miesiąca podejmują pracę, tak naprawdę nie wymagają nakładów finansowych na aktywizację zawodową, a jedynie pomocy w zakresie pośrednictwa pracy, w postaci przedstawienia im odpowiedniej oferty pracy lub informacji zawodowej.

Analizując wykres z uwzględnieniem wieku osób zarejestrowanych w urzędzie (wykres nr 12 znajdujący się na kolejnej stronie), można stwierdzić, iż osoby starsze (od 45 roku życia), które trafią do ewidencji bezrobotnych częściej pozostają w nim na dłużej, niż osoby młodsze. Może to być wynikiem niskiego poziomu wykształcenia jakie posiadają starsze osoby bezrobotne. Z drugiej strony wyżej wymieniona grupa osób bezrobotnych mimo doświadczenia często nie zna nowych technologii albo nabyte wcześniej przez nich kwalifikacje ulegają dezaktualizacji z uwagi na długi okres bezrobocia. Trudna sytuacja na rynku pracy osób starszych powoduje, że bezrobotni powyżej 50 roku życia zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy uznani są za jedną z grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Szczególnie ważne dla tych osób jest zatem

umożliwienie zdobycia nowych umiejętności, nauka na nowym stanowisku pracy (np. w ramach zatrudnienia na subsydiowanym stanowisku).

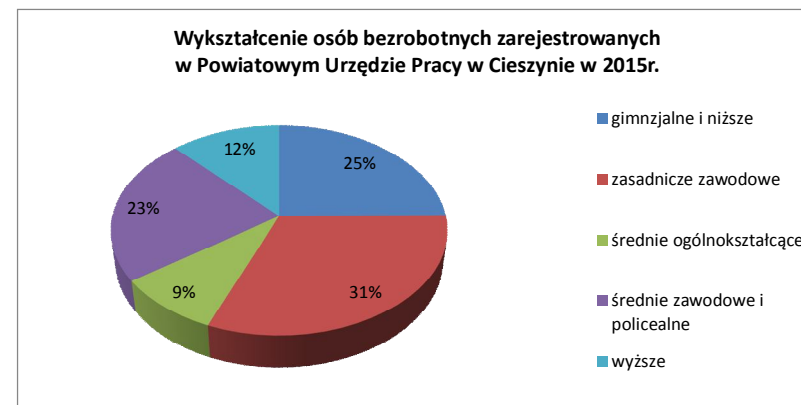
Wykres 12. Wiek zarejestrowanych osób bezrobotnych a długość pozostawania bez pracy na koniec 2015r.

1.5 Osoby bezrobotne według wykształcenia

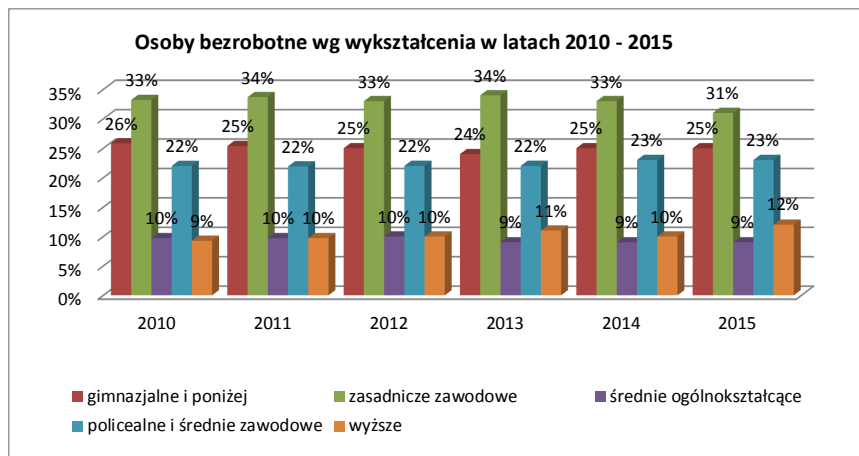
Podział osób bezrobotnych według wykształcenia od co najmniej czterech lat nie zmienia się w sposób znaczący. Osoby zarejestrowane najczęściej posiadają wykształcenie zasadnicze zawodowe – od kilku lat ich poziom oscyluje pomiędzy wartościami 31-34% ogółu zarejestrowanych.

Wykres 13. Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia na koniec grudnia 2015r.

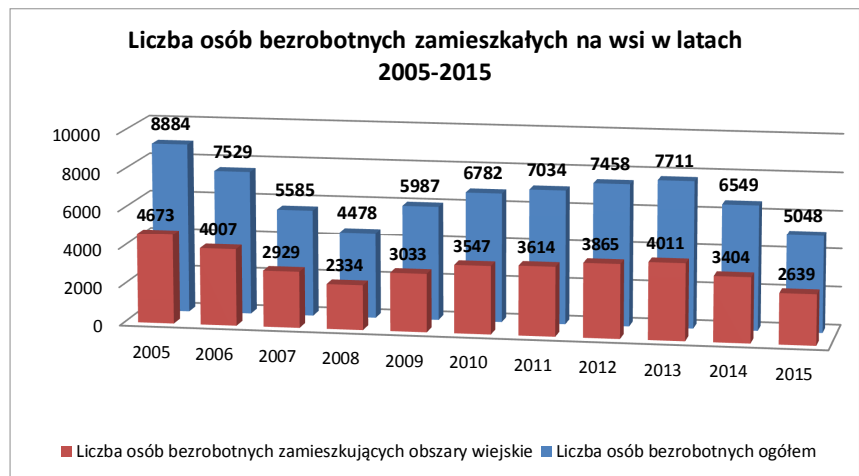
W minionym roku nieznacznie zmieniła się proporcja wśród osób posiadających wyższe kwalifikacje tj. posiadanie co najmniej dyplomu licencjata/inżyniera – odsetek tych osób zwiększył się o 2% (o analogiczną wartość spadł procent osób, które uczęszczały do szkoły zawodowej i uzyskały tam kwalifikacje). Rozkład w pozostałych grupach pozostał niezmienny.

Wykres 14. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2010-2015

1.6 Osoby bezrobotne według miejsca zamieszkania w gminach powiatu

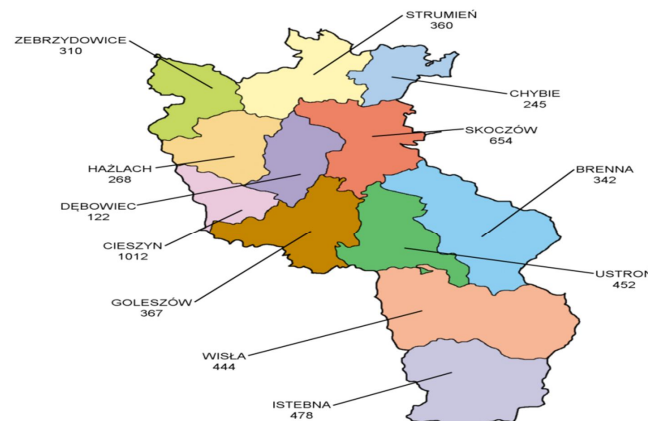
Wykres 15. Liczba osób bezrobotnych według miejsca zamieszkania w latach 2005-2015

Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi od wielu już lat oscyluje wokół 50% ogółu wszystkich bezrobotnych. W 2015 roku odsetek wyniósł 52% (w 2013r. - 52%, w 2012r. - 52%). Należy jednak zaznaczyć, iż nie są znane prawdziwe rozmiary bezrobocia na wsi, gdyż osobom posiadającym powyżej 2 ha gruntów przeliczeniowych nie przysługuje prawo do zarejestrowania się w urzędzie pracy, jako osoby bezrobotne. Osoby te tworzą tzw. ukryte bezrobocie, natomiast w przypadku rzeczywistego szukania pracy poza gospodarstwem, mogą uzyskać status poszukującego pracy.

Tabela 4. Struktura bezrobocia w gminach powiatu cieszyńskiego, według stanu na dzień 31.12.2015r.

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy wg gmin, stan na 31.12.2015r.						
	ogółem	kobiety	osoby do 30r.ż.	osoby powyżej 50r.ż.	długotrwale bezrobotni	poszukujący pracy
Cieszyn	1012	478	224	363	528	76
Ustroń	452	206	109	164	202	21
Wisła	444	174	118	161	247	16
Brenna	342	161	115	78	147	14
Chybie	245	144	77	65	121	11
Dębowiec	122	64	45	33	62	3
Goleszów	361	184	108	86	170	9
Hażlach	268	148	88	55	127	13
Istebna	478	204	193	118	242	8
Skoczów	654	362	181	210	338	38
Strumień	360	195	115	97	180	10
Zebrzydowice	310	198	101	69	167	17
Ogółem	5048	2518	1474	1499	2531	236

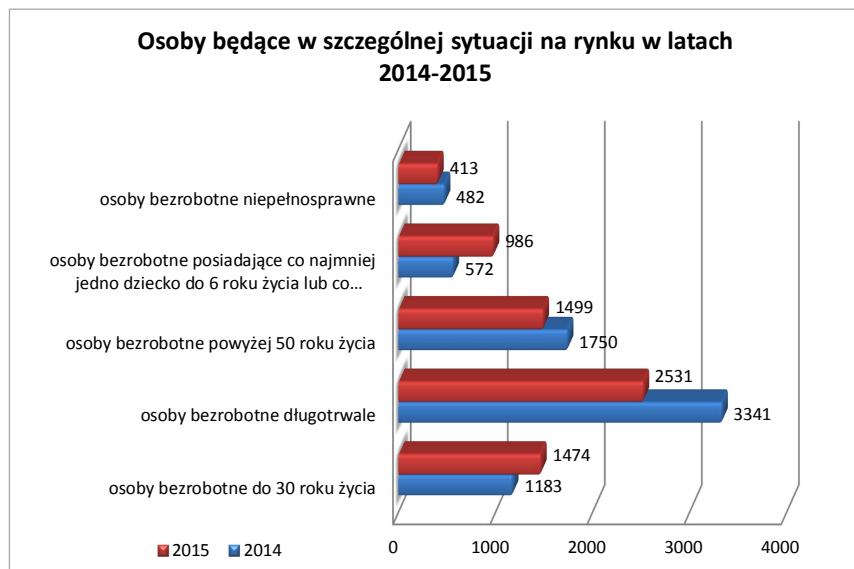
1.7 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy enumeratywnie wskazuje katalog osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w art. 49. Zgodnie z nią do grup defaworyzowanych na rynku pracy zalicza się:

- bezrobotnych do 30 roku życia,
- bezrobotnych długotrwale,
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
- bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej,
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- bezrobotnych niepełnosprawnych.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie na koniec 2015 roku wśród 5048 zarejestrowanych osób bezrobotnych, aż 4368 stanowiły osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (86,5% ogółu zarejestrowanych). To bardzo ważna informacja płynąca z rynku pracy, ponieważ to do tych grup klientów adresowane są programy rynku pracy, wymagające podejmowania współpracy z pracodawcami oraz angażowania i wydatkowania środków finansowych na aktywizację osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wykres 16. Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2014-2015

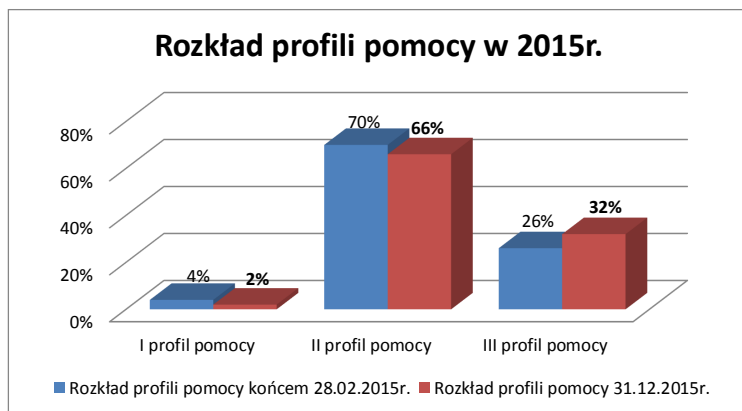
1.8 Analiza rozkładu profili pomocy wśród osób zarejestrowanych

Konsekwencją znowelizowanej *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* jest konieczność ustalania profilu pomocy dla każdej zarejestrowanej osoby bezrobotnej. W dniu rejestracji zostaje wyznaczony osobie bezrobotnej termin zgłoszenia się do doradcy klienta w celu ustalenia profilu pomocy oraz ustalenia w drodze porozumienia, indywidualnego skutecznego sposobu powrotu na rynek pracy osoby bezrobotnej. Osoby bezrobotne z określonym III profilem pomocy wymagają największego nakładu pracy z uwagi na ich małą gotowość do podjęcia pracy lub przeszkody zewnętrzne utrudniające im podjęcie legalnego zatrudnienia. Często utraciły one motywację do podjęcia pracy lub jej poszukiwania. Zdarza się, że takie osoby rozwijają specyficzne „strategie przetrwania” na bezrobociu i w konsekwencji przestają one szukać legalnej pracy. Duża część tych osób nie jest zainteresowana pomocą oferowaną przez urząd z uwagi na pracę w szarej strefie i zapewnione ubezpieczenie zdrowotne przysługujące osobie zarejestrowanej. Często spotykana jest także postawa przyzwyczajenia się do obecnego stanu i strach przed zmianami. Nierzadko są to osoby nieposiadające wymaganych kwalifikacji, doświadczenia zawodowego albo też o długiej przerwie w zatrudnieniu, co powoduje tworzenie się swoistej spirali związanej z dalszym dezaktualizowaniem posiadanej wiedzy, kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Osoby zaliczane do I profilu pomocy są najbardziej aktywnymi osobami bezrobotnymi i wymagają mniejszego wsparcia ze strony urzędu, są one gotowe do podjęcia pracy i mocno zmotywowane. Natomiast osoby, które zostały zakwalifikowane do II profilu pomocy cechuje średnia gotowość do powrotu na rynek pracy i średnie oddalenie od rynku pracy.

Do każdego profilu pomocy zostały określone możliwe do zastosowania formy pomocy:

- o **Profil I:** pośrednictwo pracy, a w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe, szkolenia, dofinansowanie do podjęcia działalności gospodarczej, świadczenie aktywizacyjne, bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon szkoleniowy oraz bon zasiedleniowy.
- o **Profil II:** usługi i instrumenty rynku pracy, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy oraz inne formy pomocy z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja.
- o **Profil III:** Program Aktywizacja i Integracja, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd, programy specjalne, skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej oraz w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe.

Wykres 17. Rozkład profili pomocy stan na 28.02.2015r. oraz 31.12.2015r.

Zdecydowaną większość osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie na koniec 2015r. stanowiły osoby posiadające określony II profil pomocy (66%). Drugi najczęściej diagnozowany profil to osoby oddalone od rynku pracy stanowiące 32% zarejestrowanych. I Profil pomocy charakteryzujący postawę aktywną na rynku pracy posiadało 2% osób bezrobotnych. Zauważalny jest stopniowy wzrost udziału osób posiadających określony III profil pomocy, co w dalszej perspektywie może znacząco wpłynąć na specyfikę pracy zwiększając jej nakłady przeznaczone na aktywizowane osoby.

1.9 Analiza sytuacji osób bezrobotnych niepełnosprawnych

Wśród osób niepełnosprawnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie wyróżniamy dwie grupy: osoby bezrobotne oraz osoby poszukujące pracy (tj. osoby, które uzyskują świadczenia z tytułu orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Na koniec 2015 roku zarejestrowanych osób bezrobotnych z orzeczoną niepełnosprawnością było 413 (o 69 mniej niż przed rokiem) i 75 osób poszukujących pracy (o 30 osób mniej niż w roku ubiegłym) z orzeczoną niepełnosprawnością.

Ustalane są trzy stopnie niepełnosprawności orzekane przez dwa organy tj. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych:

- o znaczny lub całkowita niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji;
- o umiarkowany lub całkowita niezdolność do pracy;
- o lekki lub częściowa niezdolność do pracy.

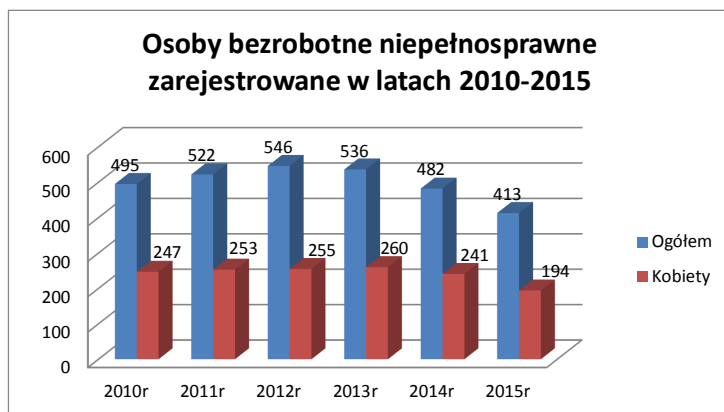
Tabela 5. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP Cieszyn według stanu na dzień 31.12.2014r.

Zarejestrowane niepełnosprawne osoby bezrobotne 31.12.2014			
Ogółem	Bezrobotni niepełnosprawni	Poszukujący pracy niepełnosprawni	
587	482	105	
Struktura wg stopnia niepełnosprawności - 2014			
znaczny	26	7	19
umiarkowany	166	113	53
lekki	395	362	33
Struktura wg wykształcenia - 2014			
Wyższe	26	17	9
Policealne i średnie zawodowe	110	83	27
Średnie ogólnokształcące	41	33	8
Zasadnicze zawodowe	228	195	33
Gimnazjalne i poniżej	182	154	28

Tabela 6. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP Cieszyn według stanu na dzień 31.12.2015r.

Zarejestrowane niepełnosprawne osoby bezrobotne 31.12.2014			
Ogółem	Bezrobotni niepełnosprawni	Poszukujący pracy niepełnosprawni	
488	413	75	
Struktura wg stopnia niepełnosprawności - 2015			
znaczny	18	6	12
umiarkowany	142	101	41
lekki	328	306	22
Struktura wg wykształcenia - 2015			
Wyższe	26	17	9
Policealne i średnie zawodowe	92	76	16
Średnie ogólnokształcące	42	33	9
Zasadnicze zawodowe	186	165	21
Gimnazjalne i poniżej	142	122	20

Wykres 18. Osoby bezrobotne niepełnosprawne zarejestrowane w latach 2010-2015

W roku 2015 pracodawcy zgłosili **220 wolnych miejsc pracy** i miejsc aktywizacji zawodowej dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności (dla porównania w 2014r. liczba ta była o 58 ofert mniejsza). Oferty dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością stanowiły 4,53 % w stosunku do wszystkich zgłaszanych stanowisk pracy.

Pracodawcy najczęściej poszukiwali osób z orzeczoną niepełnosprawnością do pracy na stanowiskach takich jak: pracownika ochrony, sprzątaczkę/sprzątacza, kasjer-sprzedawca, pracownik usług czystościowych.

Osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie są objęte kompleksową pomocą, co wpisuje się w zmiany wynikające z nowelizacji *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* w zakresie roli doradcy klienta. Stanowiska do obsługi osób niepełnosprawnych (w 2015r. zatrudnione były 2 osoby) znajdują się w oddzielnym pomieszczeniu na parterze budynku i umożliwiają załatwienie wszystkich spraw dotyczących poszukiwania pracy w jednym miejscu. Doradcy klienta będący do dyspozycji osób niepełnosprawnych, realizują również zadania finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne są informowane m.in. o różnych formach zatrudnienia (w tym samozatrudnienia) oraz o możliwości odbycia stażu czy też podniesienia kwalifikacji zawodowych. Przyjmowanie i obsługa osób niepełnosprawnych są zgodne ze standardami europejskimi, jednak urząd nie spełnia warunków w zakresie likwidacji bariery architektonicznych.

Osoby posiadające status osoby niepełnosprawnej najczęściej zatrudniane są w zakładach pracy chronionej oraz na stanowiskach tworzonych lub współfinansowanych ze środków PFRON, jak również przez pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, którzy są obowiązani do miesięcznych wpłat na PFRON, chyba że osiągną wskaźnik zatrudnienia osób

niepełnosprawnych w wysokości 6%. Nie bez znaczenia dla pracodawców jest również możliwość uzyskania dofinansowania do wynagrodzeń zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych, udzielanego przez PFRON (szczegółowe informacje na stronie internetowej: www.pfron.org.pl).

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie w 2015 dysponował środkami PFRON w wysokości 251 975,00 zł.

Tabela 7. Wydatkowanie środków PFRON

Wydatkowanie środków PFRON w 2015r.			
Forma wsparcia	Kwota PFRON	Liczba osób objętych wsparciem	Ilość osób, które podjęły/utrzymały pracę
Organizacja staży	36 860,61 zł	5	4
Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych	5 693,64 zł	1	1
Udzielenie dotacji	90 000,00 zł	3	3
Refundacja stanowiska pracy	118 980,00 zł	4	4

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie również promuje zatrudnienie osób z niepełnosprawnością i zatrudnia 4 osoby niepełnosprawne (6,13% wszystkich pracowników urzędu).

1.10 Struktura bezrobocia wg zawodów

Charakterystyka bezrobocia zależy przede wszystkim od rodzaju zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne. Na podstawie tej struktury łatwo wykazać, które są zawodami nadwyżkowymi, a które deficytowymi. W pierwszej kolejności przyjrzymy się najczęściej posiadanym zawodom osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie w 2015 roku.

Najliczniej reprezentowaną grupą są osoby posiadające zawód sprzedawcy. Jest to spowodowane specyfiką lokalnego rynku pracy, który oparty jest na działalności usługowo-handlowej. Warto przy tym zauważyć, że liczba ofert na stanowiska sprzedawców również należy do grupy najczęściej spotykanych w urzędzie. Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby bez zawodu, tzn. takie, które nie ukończyły żadnej szkoły ponadgimnazjalnej, zakończyły naukę na liceum ogólnokształcącym, nie uzyskując tym samym kwalifikacji zawodowych, bądź nie wykonywały żadnego zawodu. Grupa ta stanowi aż 6,8% osób zarejestrowanych i liczy 342 osób. Trzecią z kolei grupę stanowią zawody, których posiadanie wymaga wykształcenia średniego lub policealnego, są to: technik ekonomista, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik budownictwa, czy technik mechanik. Poza tą grupą najczęściej pojawiają się zawody, do zdobycia których wystarczy wykształcenie zasadnicze zawodowe: kucharz, murarz, robotnik gospodarczy, krawiec itp.

Dużą samodzielną grupę stanowią również robotnicy gospodarczy – 90 osób, tj. 1,8%. Zawód ten reprezentują osoby, które najczęściej nie posiadały wyuczonego zawodu, jednak wykonywały pracę na stanowiskach porządkowych, konserwatorskich lub jako pracownicy pomocniczy, najczęściej zatrudniani przez urzędy gminy w ramach prac społecznie użytecznych, czy robót publicznych. Wśród 20 najpopularniejszych zawodów nie znalazł się żaden, do reprezentowania którego wymagane jest ukończenie studiów wyższych.

Z powyższego zestawienia jasno wynika, że zawody kształcenia wybierane przez kobiety znacząco różnią się od zawodów, czy kierunków kształcenia preferowanych przez mężczyzn. W przypadku niektórych zawodów widoczny jest wyraźny podział na płeć – największa dysproporcja występuje w profesjach budowlanych murarz, stolarz, krawiec, kucharz. Generalnie kobiety wybierają zawody mniej obciążające fizycznie: sprzedawca, kucharz, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik ekonomista, fryzjer, pedagog, obsługa biurowa. Na ten wyraźny podział wpływa przede wszystkim paradygmat kulturowy ról społecznych oraz dostępność do kierunków kształcenia na terenie powiatu cieszyńskiego.

Informacje o zawodach osób zarejestrowanych przekazywane są do innych jednostek działających w obszarze rynku pracy oraz stanowią istotny element przy współpracy z Wydziałem Edukacji Starostwa Powiatu Cieszyńskiego.

1.11 Podsumowanie warunków panujących na lokalnym rynku pracy

Stopa bezrobocia w powiecie cieszyńskim od kilku lat utrzymuje się na poziomie niższym niż ogólnokrajowy, jednak rok 2015 przyniósł znaczny spadek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych, w stosunku do roku poprzedniego. W dużej mierze przyczynił się do tego znaczący wzrost wpływających do urzędu ofert pracy. Struktura zarejestrowanych osób wskazuje, że coraz większy odsetek stanowią klienci powyżej 45 roku życia, którzy mają większe problemy z powrotem na rynek pracy i zagrożeni są długotrwałym bezrobociem. Z kolei wielość form aktywizacyjnych, skierowanych do młodzieży, wpływają na zmniejszenie się w rejestrze urzędu pracy liczby osób do 30 roku życia. Charakterystyczna dla lokalnego rynku pracy jest jego sezonowość, a także dominacja działalności usługowo-handlowej. Niezmiernie najliczniej reprezentowanym zawodem wśród klientów Powiatowego Urzędu Pracy pozostaje sprzedawca, a jednocześnie najwięcej wpływających ofert pracy skierowanych jest do tej grupy osób. Należy podkreślić, że w powiecie cieszyńskim nie występuje wyraźne zróżnicowanie pod względem płci w ilości zarejestrowanych osób. Zaobserwować można pozytywne zjawisko wzrostu ofert pracy. Wciąż wyzwaniem była tzw. „szara strefa” zatrudnienia, która stanowi duże zagrożenie zarówno dla osób bezrobotnych (rejestracja w urzędzie i zapewnione ubezpieczenie) oraz dla pracodawców się z nierówną konkurencją. W minionym roku podejmowano liczne działania w celu aktywizacji osób pozostających bez pracy. Podejmowano wysiłki by realizować program adresowany do osób z największą ilością barier na rynku pracy.

2. Struktura wydatków Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

Tabela 8. Struktura wydatków PUP Cieszyn w 2015r.

Lp.	Wyszczególnienie	Fundusz Pracy + "rezerwy" Ministra	POWER (Poddziałanie 1.1.1)	RPO 2014-2020 (Działanie 7.2)	Młodzież stela na staż się wybiera (6.1.1 POKL)	% wydatków ogółem
I	Wydatki obligatoryjne	11 100 870,54	0,00	0,00	0,00	47,28%
1	Zasiłki dla bezrobotnych	8 423 854,32	0,00	0,00	0,00	35,88%
2	Świadczenia ZUS	2 305 099,92	0,00	0,00	0,00	9,82%
3	Dodatki aktywizacyjne	371 916,30	0,00	0,00	0,00	1,58%
II	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	6 680 697,87	3 495 930,59	2 118 211,51	261 716,73	53,48%
1	Prace interwencyjne	146 292,56	0,00	0,00	0,00	0,62%
2	Roboty publiczne	198 877,59	0,00	0,00	0,00	0,85%
3	Staże	1 545 167,56	2 135 693,09	386 553,59	259 232,43	18,43%
3.1	w tym badania lekarskie	6 376,50	8 525,00	2 175,00	930,50	0,08%
3.2	w tym dojazdy	14 401,10	12 949,81	969,60	1 642,96	0,13%
4	Szkolenia	437 138,39	276 168,82	282 448,73	0,00	4,24%
4.1	w tym badania lekarskie	17 708,84	2 620,00	4 626,00	0,00	0,11%
4.2	w tym koszt usług	239 740,63	93 501,52	83 197,45	0,00	1,77%
4.3	w tym dojazdy	32 119,11	29 592,70	31 312,80	0,00	0,40%
5	Studia podyplomowe	33 996,86	0,00	0,00	0,00	0,14%
6	Przygotowanie zawodowe	24 837,26	0,00	0,00	0,00	0,11%
7	Środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 184 765,69	994 919,00	759 460,00	0,00	12,52%
8	Wyposażenie stanowiska pracy	2 252 332,00	0,00	689 749,19	0,00	12,53%
9	Opieka nad osobą zależną/dzieckiem	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,02%
10	Refundacja składki ZUS	47 355,99	0,00	0,00	0,00	0,20%
11	Prace społecznie użyteczne	79 016,31	0,00	0,00	0,00	0,34%
12	Badania lekarskie w celu stwierdzenia zdolności do pracy lub wykonywania zawodu /badania bezrobotnych/	1 300,00	0,00	0,00	0,00	0,01%
13	Bon na zasiedlenie	0,00	66 000,00	0,00	0,00	0,28%
14	Bon szkoleniowy	40 416,98	23 149,68	0,00	0,00	0,27%
15	Bon stażowy	509 865,15	0,00	0,00	0,00	2,17%
16	Pozostałe wydatki	175 335,53	0,00	0,00	2 484,30	0,76%
	RAZEM I-II			23 479 607,41		
III	Krajowy Fundusz Szkoleniowy			299 582,80		
IV	PFRON			251 534,25		

3. Aktywizacja zawodowa, promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia prowadzona przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie

Misją Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie jest aktywizacja osób bezrobotnych i osób poszukujących pracy, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Działania te są realizowane przez usługi rynku pracy i instrumenty wspierające podstawowe usługi rynku pracy. Zmieniający się rynek pracy stawia przed publicznymi służbami zatrudnienia coraz więcej wymagań, np. jak dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do oferowanego przez pracodawców zatrudnienia. Każda ze stron rynku pracy ma również coraz większe oczekiwania i to nie tylko finansowe. Oznacza to konieczność umacniania i nawiązywania dalszej współpracy z partnerami na rynku pracy, w tym realizacji projektów partnerskich z samorządami gminnymi i organizacjami pozarządowymi.

3.1 Pośrednictwo pracy

Głównym celem pośrednictwa pracy jest zwiększenie efektywności realizowanych ofert pracy. Urząd pracy bardzo duży nacisk kładzie na usługę pośrednictwa pracy dla pracodawcy, czyli dobór kandydatów na zgłoszone miejsce pracy oraz świadczenie usług rynku pracy powiązanych z realizacją oferty np. szkolenia i poradnictwo zawodowe.

o Oferty pracy

W ramach standardowego pośrednictwa pracy, w 2015 roku do urzędu wpłynęły **oferty na 4849 stanowiska** pracy (łącznie z ofertami pracy w ramach stażu, przygotowania zawodowego oraz subsydiowanego zatrudnienia). W porównaniu do roku poprzedniego stanowi to wzrost o 73,55% (w 2014r. – 2794 stanowiska). Najwięcej ofert pracy w 2015 roku wpłynęło na stanowisko sprzedawcy, kucharza,. Pomimo dużej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy, posiadających wykształcenie umożliwiające im podjęcie zatrudnienia w tym zawodzie, pracodawcy napotykają na liczne problemy związane m.in. z faktem, iż część z tych osób, które zarejestrowały się przed laty, nie podnosi swoich kwalifikacji i tym samym nie dostosowuje ich do zachodzących na rynku zmian. Podobnie jak w latach wcześniejszych dużym zapotrzebowaniem ze strony pracodawców cieszyły się także stanowiska technika prac biurowych oraz robotnika gospodarczego. Pojedyncze oferty pracy dotyczyły stanowisk wysokokwalifikowanych oraz kierowniczych. Pracodawcy poszukują również osób z doświadczeniem zawodowym w różnych branżach i z wyższym wykształceniem.

Tabela 9. Najczęściej poszukiwane zawody w 2015 roku

Najczęściej poszukiwane zawody w 2015 roku		
Nazwa zawodu	Liczba stanowisk pracy	W tym subsydiowane
Pracownik linii produkcyjnej	585	0
Sprzedawca	432	210
Kierowca samochodów ciężarowych	173	0
Technik prac biurowych	147	144
Kelner	132	32
Kucharz	113	53
Pracownik budowlany	103	28
Krawiec/szwacz	95	4
Sprzątaczką	85	7
Pomoc kuchenna	79	38
magazynier	69	18
Recepcjonista	43	22
Barman	27	18
Mechanik/elektromechanik pojazdów samochodowych	21	4
Piekarz/cukiernik	14	2

Spośród **4849 stanowisk pracy 3301 stanowiły stanowiska pracy na oferty „otwarte”**, które podawane są do publicznej wiadomości i mogą z nich korzystać osoby bezrobotne zarejestrowane jak i niezarejestrowane w urzędzie pracy. Oferty „otwarte” zawierają dane umożliwiające identyfikację pracodawcy m.in. oferty konkursowe. Pozostałe **1 548 stanowisk** pracy to oferty „zamknięte” (w tym oferty stażowe oraz subsydiowane), które skierowane są wyłącznie do zarejestrowanych osób bezrobotnych i nie zawierają danych umożliwiających identyfikację pracodawcy. W 2015 roku do urzędu pracy zgłoszono **764 wolne** miejsca pracy realizowane jako „oferty zamknięte” (wyluczając staże i prace społecznie użyteczne). Po skierowaniu do pracodawcy zatrudnienie podjęło **440 osób**, co stanowi **57,5%** skuteczności. Stanowi to nadal wyzwanie dla każdej ze stron na rynku pracy. Z jednej strony dużo osób pozostaje bez pracy, mimo że pracodawcy poszukują kandydatów na wolne miejsca pracy. Z drugiej zaś strony nie dochodzi do zatrudnienia, gdyż poszukujący pracy mają inne wyobrażenie dotyczące zatrudnienia i wynagradzania pracowników. Zmiany zachodzące na rynku pracy jak i fakt, iż klientami urzędu pracy w dużej części są osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy powodują konieczność kierowania do pracy osób, które wymagają czasochłonnej i kosztownej ścieżki powrotu do zatrudnienia. Inaczej jest z klientami, którzy stanowią najmniej liczną grupę wśród zarejestrowanych, to znaczy osób od zaraz gotowych do zatrudnienia (nie chodzi o deklaratywną gotowość).

Wykres 19. Liczba ofert pracy zgłoszonych w latach 2005–2015

W zakresie realizacji ofert pracy wydawane są także informacje Starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi w oparciu o rejestr bezrobotnych i poszukujących pracy. W 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie wydano **81 informacji Starosty**. Ponadto do urzędu wpłynęło **564 oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi**.

Fakt znacznego wzrostu wśród ofert zgłaszanych do urzędu pracy stanowi pozytywną informację o sytuacji na rynku, jednak wymaga znacznego zwiększenia nakładu pracy i zaangażowania pracowników w realizację zadań z tym związanych.

o Giełdy pracy

Giełdy pracy są formą pomocy pracodawcy w organizacji rekrutacji, w przypadku gdy potrzebuje on przeprowadzić nabór wśród dużej grupy osób. Często zdarza się, że na giełdach można spotkać pracodawców z różnych branż. W powiecie cieszyńskim pracodawcy również korzystali z pomocy urzędu, który pomógł im przeprowadzić rekrutację na wolne stanowiska pracy. W 2015r. odbyło się 8 giełd pracy dla 5 pracodawców.

Pierwsze giełdy pracy w 2015r. odbyły się w lutym. W tym miesiącu zapotrzebowanie zgłosiły dwóch lokalnych pracodawców. Firma Go-Eko z Cieszyna poszukiwała 2 robotników budowlanych, a spółka Fluo (Intermarche) przeprowadzała rekrutację w celu pozyskania 5 osób na stanowiska kierownika nowo otwieranego marketu. Kolejne 2 giełdy pracy odbyły się w kwietniu 2015r. jedna zorganizowana była na prośbę Agencji Pracy People, która poszukiwała 60 pracowników produkcji. Drugie spotkanie zrealizowane zostało na potrzeby Spółki Fluo, która rozpoczęła rekrutację na stanowiska szeregowy w swoim sklepie (do obsadzenia było 40 stanowisk sprzedawców). Proces rekrutacji był kontynuowany również w maju, gdzie na potrzeby nowopowstającego sklepu, w dalszym ciągu rekrutowano osoby do pracy jako sprzedawca/kasjer (20 wakatów). Dużą rekrutację przeprowadzała

również Agencja Pracy Manpower, na której potrzeby w listopadzie poszukiwano 100 pracowników produkcji.

o Pośrednictwo pracy EURES

W ramach europejskiego pośrednictwa pracy, w 2015 roku do urzędu wpłynęły **224 oferty pracy za granicą, na 2354 stanowiska pracy**.

Najwięcej ofert pracy w 2015 roku w ramach sieci Eures dotyczyło zawodów związanych z branżą:

- budowlaną,
- gastronomiczną
- opieki zdrowotnej i społecznej
- transportową,
- przetwórstwa przemysłowego.

Ponadto **522 osobom** zainteresowanym pracą poza granicami kraju udzielono informacji o systemie EURES, o ofertach pracy za granicą, warunkach życia i pracy w poszczególnych krajach. Wśród nich 189 osób aktywnie poszukiwało pracy poza Polską.

3.2 Poradnictwo zawodowe indywidualne i grupowe

Usługa poradnictwa zawodowego skierowana jest głównie do osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy i polega przede wszystkim na pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia poprzez udzielanie porad indywidualnych i grupowych, a ponadto obejmuje pomoc pracodawcom w doborze kandydatów do pracy.

W ramach poradnictwa indywidualnego w roku 2015 udzielono wsparcia indywidualnego łącznie **2208 osobom** zarejestrowanym i niezarejestrowanym. Ponadto w 2015r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie zorganizowane zostały **24 porady grupowe**. Udział w nich wzięło **225 osób** bezrobotnych.

Wykres 20. Poradnictwo zawodowe w 2015 roku

o **Program „Aktywni i Odpowiedzialni”**

Program skierowany jest do dłużników alimentacyjnych. Głównym celem programu, poprzez częsty kontakt z urzędem pracy jest zwiększenie motywacji osób bezrobotnych do działania, a co za tym idzie, szybszy powrót na rynek pracy. Programem w 2015r. objęte zostały **23 osoby** posiadające zadłużenie alimentacyjne, którym udzielono indywidualnych porad zawodowych. Dodatkowo 1 osoba zostało skierowana na szkolenie zawodowe, 2 osoby na prace społecznie użyteczne, 1 osoba została skierowana do programu specjalnego „Narzekać czy działać – wybór należy do Ciebie”, 3 osoby podjęły pracę, w tym jedna w ramach prac interwencyjnych.

o **Program „Wspólny Cel”**

Program przewiduje poradnictwo dla bezrobotnych małżeństw zarejestrowanych w urzędzie pracy. Osoby uczestniczące w programie objęto poradnictwem zawodowym oraz innymi aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu. Celem programu było rozpoznanie rzeczywistego problemu zawodowego uczestniczących w programie **29 par**, a tym samym pomoc w podjęciu zatrudnienia przynajmniej przez jednego z małżonków. Szkolenia zawodowe rozpoczęło 3 osoby, 5 osób rozpoczęły staże, 3 osoby rozpoczęły pracę społecznie użyteczną a 5 osób podjęło działalność gospodarczą, w tym 3 otrzymało dotację na ten cel. Spośród aktywizowanych, w rezultacie, **21 osób** podjęło pracę.

o **„Niezbędnik absolwenta” – całoroczny program dla przyszłych absolwentów szkół**

Od 2015r. program realizowany jest realizowany szkołach ponadgimnazjalnych, gimnazjach i szkołach wyższych na terenie powiatu. W porozumieniu z pedagogami szkolnymi i opiekunami grup studenckich prowadzone były działania mające na celu przygotowywanie młodzieży do wejścia na rynek pracy. W ramach spotkań z uczniami doradcy zawodowi odwiedzili **8 szkół ponadgimnazjalnych, 1 gimnazjum i 1 szkoła wyższa** na terenie powiatu cieszyńskiego. W **24 przeprowadzonych zajęciach** wzięło udział **538 osób**. Warsztaty dla młodzieży są prowadzone w celu zapobiegania bezrobociu. Inicjatywa wykracza poza standardowe działania urzędu w zakresie usług poradnictwa zawodowego, jednak stanowi „dobrą praktykę” i dlatego jest realizowana z powodzeniem od wielu lat.

o **Ogólnopolski Tydzień Kariery październik 2015 – VII edycja**

OTK w 2015r. był realizowany pod hasłem **“Poznaj swojego doradcę kariery!”**. W jego ramach doradcy zawodowi zorganizowali lub brali udział w kilku wydarzeniach skierowanych zarówno dla klientów Powiatowego Urzędu Pracy jak również dla uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W jego ramach odbyły się:

- **20.10.2015r.** - warsztaty dotyczące podstawowej wiedzy związanej z wejściem na rynek pracy oraz wymaganiami stawianymi przez pracodawców w Liceum Ogólnokształcące im. P. Stalmacha w Wiśle - udział wzięło **49 uczniów**. W tym dniu przeprowadzono również poradę grupową dla osób bezrobotnych pt. „Rynek pracy. Metody poszukiwania pracy”, w której wzięło udział **10 osób**.
- **21.10.2015r.** - warsztat „Zainteresowania a wybór zawodu” w Gimnazjum nr 1 w Cieszynie, w których wzięło udział **85 uczniów** oraz wystąpienie w ramach spotkania „Opowiem Wam moja historię” w Zespole Szkół im. W. Szybińskiego w Cieszynie, gdzie udział wzięło łącznie **98 osób** (nauczyciele i uczniowie)
- **22.10.2015r.** wystąpienie na seminarium „Wyzwania nowoczesnego doradcy” gdzie udział wzięły łącznie **33 osoby**.
- **23.10.2015r.** odbył się warsztat samodoskonalący w Zespole Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej, gdzie nasi doradcy zawodowi spotkali się z pracownikami poradni i szkół. W spotkaniu wzięło udział **7 osób**.

Ponadto podczas całego tygodnia wraz z doradcami klienta z Powiatowego Urzędu Pracy udzielono łącznie **26 indywidualnych informacji zawodowych** dotyczących oferty urzędu, sytuacji na lokalnym rynku pracy, czy z zakresu przedsiębiorczości oraz **55 indywidualnych porad zawodowych** dotyczących w głównej mierze określenie celowości zmiany/podwyższenia kwalifikacji zawodowych lub samozatrudnienia.

o Program zwolnień monitorowanych - outplacement

Outplacement to system łagodnych zwolnień (stosowany głównie przy zwolnieniach grupowych), powiązanych z programem wsparcia dla prac pracowników poprzez poradnictwo zawodowe i psychologiczne, szkolenia, a także pomoc w znalezieniu nowej pracy. Opracowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie program zwolnień monitorowanych jest istotnym elementem oferty usług i stanowi kompleksowy program działań

skierowanych do tracących zatrudnienie pracowników, mający na celu pomoc w znalezieniu pracy.

Proces wdrożenia programu zwolnień monitorowanych jest zawsze poprzedzony uzgodnieniami pomiędzy urzędem pracy a firmą, która grupowo zwalnia pracowników. Najczęściej polega na świadczeniu przez urząd usług doradczych w firmie, prowadzeniu szkoleń na temat umiejętności poszukiwania pracy, przedstawieniu oferty usług urzędu pracy oraz oswojeniu z trybem załatwiania spraw będących konsekwencją zwolnienia z pracy.

W roku 2015 do Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie wpłynęło łącznie 8 zawiadomień o konieczności zmian warunków pracy i płacy lub przeprowadzenia grupowego zwolnienia w firmach działających na terenie całego kraju czy też w powiatach ościennych:

- FHU MBW Benigier-Wosz Mariola z siedzibą w Świętochłowicach – zwolnienie 1 osoby z powiatu cieszyńskiego.
- BOGL a KRYSL Polska Sp. z o.o. w Cieszynie – kontynuacja zwolnień z lat ubiegłych (do 31.01.2015 r. rozwiązano umowy z 75 osobami, w tym z 15 z terenu powiatu cieszyńskiego).
- ALIOR Bank SA – zwolnienie do 850 pracowników na terenie całej Polski.
- PZU SA i PZU Życie SA – kontynuacja zwolnień grupowych na terenie całego kraju. Z terenu powiatu cieszyńskiego nie zwolniono żadnej osoby.
- TAURON Dystrybucja SA – kontynuacja zwolnień grupowych na terenie całego kraju. Z terenu powiatu cieszyńskiego nie zwolniono żadnej osoby.
- ORANGE CUSTOMER SERVICE sp. z o.o. – kontynuacja zwolnień grupowych na terenie całego kraju. Z terenu powiatu cieszyńskiego nie zwolniono żadnej osoby.
- ROOS SPEDITION Sp. z o.o. Cieszyn – grupowa zmiana warunków pracy i płacy.
- Poczta Polska SA – grupowa zmiana warunków pracy i płacy.

3.3 Kursy, szkolenia, bony szkoleniowe

Szkolenia mają na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej osób bezrobotnych lub poszukujących pracy. Szkolenia są realizowane w formie indywidualnej (szkolenia wskazane przez osoby uprawnione z uprawdopodobnieniem zatrudnienia), grupowej, w ramach bonów szkoleniowych (instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych do 30 roku życia) oraz trójstronnych umów szkoleniowych (umowy zawierane na wniosek pracodawcy przez starostę z pracodawcą i instytucją szkoleniową w których pracodawcy deklarują zatrudnienie bezrobotnego po odbytych szkoleniu). W 2015 roku na szkolenia zostało skierowanych 430 osób. Rozkład realizowanych form wsparcia przedstawiony jest na wykresie poniżej. Efektywność realizowanych działań została wyszczególniona w tabeli 10.

Wykres 21. Szkolenia w 2015 roku

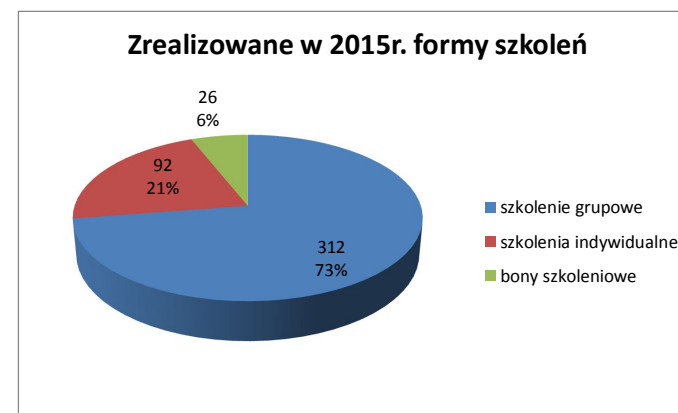

Tabela 10. Efektywność szkoleń w 2015r.

Efektywność zrealizowanych szkoleń w 2015r.				
	liczba rozpoczęć	ilość zakończeń	osoby zatrudnione	Efektywność zatrudnieniowa
szkolenie grupowe	312	305	183	60,00%
szkolenia indywidualne	92	97 (w tym 6 osób z 2014r.)	76	78,35%
bony szkoleniowe	26	26	19	73,08%

3.4 Przygotowanie zawodowe

Przygotowanie zawodowe dorosłych ma na celu uzyskanie kwalifikacji lub umiejętności zawodowych, potwierdzonych dokumentami. Realizowane jest bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą, według programu ukierunkowanego na nabywanie umiejętności praktycznych oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej, niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych, przygotowanego przez pracodawcę lub instytucję szkoleniową we współpracy z pracodawcą.

W 2015r. żadna osoba nie została skierowana do odbycia przygotowania zawodowego dorosłych. **1 osoba (umowy zawarte w 2014r.) ukończyła program przygotowania zawodowego** dorosłych w formie praktycznej nauki zawodu w zawodzie fryzjer, zdała z wynikiem pozytywnym egzamin czeladniczy lecz nie została zatrudniona w okresie do 3 miesięcy po ukończeniu programu przygotowania zawodowego dorosłych.

3.5 Staże oraz bony stażowe

Staż służy nabywaniu umiejętności praktycznych do samodzielnej pracy, dzięki wykonywaniu w miejscu pracy określonych zadań. W czasie stażu nie dochodzi do nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż może trwać od 3 – 12 miesięcy.

Łącznie w 2015 roku na staż skierowano **696 osób bezrobotnych** (w tym 468 osób w ramach projektów współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego). Staże były organizowane w ramach środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Wsparciem objęto 490 osób do 30r.ż., 190 osób długotrwale bezrobotnych, 57 osób powyżej 50r.ż., 89 bezrobotnych rodziców, którzy wychowują dziecko do lat 6 lub niepełnosprawne dziecko do lat 18 oraz 30 osób niepełnosprawnych.

Bon stażowy to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych do 30 roku życia. W jego ramach osoba bezrobotna zainteresowana odbyciem stażu, samodzielnie poszukuje pracodawcy, który zobowiąże się do jej zatrudnienia po 6-miesięcznym stażu. Bon stażowy stanowi zachętę dla pracodawcy, gdyż urząd pracy uzyskując potwierdzenie 6-miesięcznego zatrudnienia osoby bezrobotnej po odbytym stażu wypłaci pracodawcy premię w wysokości 1500 zł. Łącznie w 2015 roku bony stażowe otrzymało **58 osób bezrobotnych**. Bony stażowe **były organizowane w ramach środków Funduszu Pracy**. Wsparciem objęto 7 osób długotrwale bezrobotnych, 5 bezrobotnych rodziców, którzy wychowują dziecko do lat 6 lub niepełnosprawne dziecko do lat 18 oraz 5 osób niepełnosprawnych.

Udział w stażach zakończyło w 2015r. 669 osób. Pracę podjęły 582 osoby co przekłada się na **efektywność zatrudnieniową na poziomie 86,99%**.

3.6 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Możliwość uzyskania dotacji finansowej z urzędu pracy jest jednym z najbardziej skutecznych i rozpowszechnionych instrumentów rynku pracy. Z dofinansowania może skorzystać bezrobotny zarejestrowany we właściwym urzędzie pracy, posiadający określony II lub w uzasadnionych przypadkach I profil pomocy.

Powiat cieszyński jest regionem charakteryzującym się dość wysokim wskaźnikiem przedsiębiorczości oraz przewagą mikro i małych przedsiębiorstw. Obecna struktura wśród podmiotów gospodarczych, nie wymaga od wchodzących na rynek przebijania się przez mocną barierę konkurencyjności, gdyż rynek nie jest zdominowany przez dużą ilość wielkich przedsiębiorców.

W 2015 roku do urzędu wpłynęło **260** wniosków, pozytywnie rozpatrzono **178**. Umowę o przyznanie środków podpisało **177 osób**, na łączną kwotę **2 939 144,69zł**. Wszystkie osoby założyły własną działalność co przekłada się na **100% efektywności zatrudnieniowej**. Najwięcej firm powstało w branży usługowej – **121**.

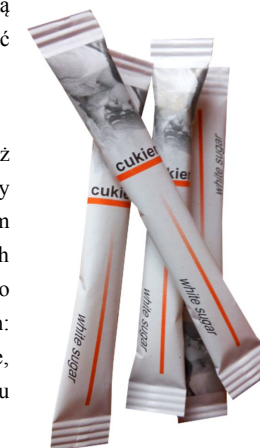
➤ **BŁYSK!awiczne powodzenie**

Firmą, która zasługuje na uwagę jest firma usługowa, która zajmuje się wynajmem urządzenia nazywanego potocznie foto-budką. Urządzenie to robi automatycznie zdjęcie osobom ustawiającym się przed nim. Robienie zdjęć to ostatnio bardzo popularna zabawa w szczególności na wszelkiego rodzaju uroczystościach, imprezach okolicznościowych, imprezach integracyjnych oraz na weselach. Dzięki wypożyczeniu takiej budki osoby mogą świetnie się pobawić, a przy okazji stworzyć niezapomnianą serię zdjęć, które wkleją potem do albumu i będą wspominać przez długie lata.

➤ **Słodki sukces**

Ciekawy zakres działalności prowadzi również nowopowstała firma mająca swoją siedzibę na terenie gminy wiejskiej. Jest to firma produkcyjna, której głównym przedmiotem działalności jest produkcja jednostkowych artykułów spożywczych w postaci cukru porcjowanego (białego, trzcinowego), którego odbiorcami są m.in: restauracje, hotele, firmy cateringowe, banki, linie lotnicze, które z kolei wykorzystują go u siebie przy serwowaniu

napii takich jak kawa, herbata. Podsumowując, będąc w restauracji np. w Warszawie, możemy otrzymać do zamówionej kawy porcjowany cukier, który został wyprodukowany na terenie powiatu cieszyńskiego w ramach jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Powstałe w ten sposób przedsiębiorstwo wymagało również ogromnego nakładu finansowego pomysłodawcy.

3.7 Refundacja doposażenia/wyposażenia nowego stanowiska pracy

Stworzenie nowego miejsca pracy stanowi dla pracodawców poważane obciążenie finansowe. W szczególności sytuacja ta dotyczy pracowników, dla których zatrudnienia jest wymagany zakup specjalistycznego sprzętu i narzędzi. Rozwiązaniem takiej sytuacji może być przyjęcie do pracy osoby bezrobotnej, skierowanej przez urząd pracy i uzyskanie w związku z jej zatrudnieniem preferencji finansowych w formie refundacji. O refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy może ubiegać się każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niepubliczne przedszkole i niepubliczna szkoła, osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna, nie posiadająca osobowości prawnej.

W roku 2015, złożonych zostało **146 wniosków**, z czego **119 rozpatrzono pozytywnie** i przyznano refundację na **170 stanowisk**. Z uwagi na specyfikę tej formy wsparcia wszystkie osoby zostały zatrudnione co daje **100% efektywność zatrudnieniową**.

Zatrudnienie osoby bezrobotnej obejmuje okres minimum 24 miesięcy. To długoterminowa i skuteczna forma aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

3.8 Bon zatrudnieniowy

Bony zatrudnieniowe stanowią gwarancję refundacji pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenie społeczne. Jak wynika z posiadanych przez urząd informacji wielu bezrobotnych zna pracodawców, którzy chętni byłiby ich zatrudnić, mając gwarancję otrzymania w tym zakresie pomocy finansowej z urzędu. Urząd pracy przez okres 12 miesięcy refunduje część kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne zatrudnionej osoby bezrobotnej. Pracodawca zobowiązuje się umową do utrzymania osoby bezrobotnej w zatrudnieniu przez okres co najmniej 6 miesięcy po zakończeniu okresu refundacji.

W roku 2015 pracodawcy zawarli umowy o pracę z **14 osobami bezrobotnymi**, w ramach realizowanego bonu, na okres co najmniej 18 miesięcy. Z uwagi na specyfikę tej formy wsparcia wszystkie osoby zostały zatrudnione co daje **100% efektywność zatrudnieniową**.

W związku z tym, że trwa realizacja umów, efektywność po okresie refundacji zostanie zweryfikowana po ich zakończeniu.

3.9 Roboty publiczne

Roboty publiczne to forma pomocy, która opiera się na zatrudnieniu osoby bezrobotnej do wykonania prac zleczanych przez samorządy terytorialne, administrację publiczną bądź instytucje użyteczności publicznej.

Celem robót publicznych jest wsparcie osoby bezrobotnej w powrocie do pracy, a także zapobieganie występowaniu negatywnych skutków związanych ze zjawiskiem bezrobocia długookresowego. Przyjęcie do pracy osoby bezrobotnej, skierowanej przez urząd pracy i uzyskanie w związku z jej zatrudnieniem preferencji finansowych w formie refundacji pozwala osiągnąć korzyść zarówno dla pracodawcy jak i osoby bezrobotnej. Pracodawcy zatrudniając skierowaną osobę bezrobotną ponoszą wyraźnie niższe koszty związane z utworzeniem czy utrzymaniem stanowiska pracy.

W 2015 roku Powiatowy Urząd Pracy zawarł z gminami powiatu cieszyńskiego umowy na **19 stanowisk pracy** w ramach robót publicznych. **17 osób** zakończyło tą formę wsparcia. Po zakończeniu subsydiowania stanowisk pracy w ramach robót publicznych **16 osób** bezrobotnych podjęło/utrzymało zatrudnienie. Przekłada się to na **89,47% efektywności zatrudnieniowej**.

3.10 Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne oznaczają prace wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych wskazują poszczególne ośrodki pomocy społecznej. W roku 2015 w ramach prac społecznie użytecznych skierowano do pracy **68 osób bezrobotnych**. Wspomnianą formę w 2015r. wsparcia **zakończyły lub przerwały z powodu podjęcia pracy 64 osoby**. W wyniku realizacji prac społecznie użytecznych **16 osób podjęło pracę, co przekłada się na 25% efektywności zatrudnieniowej**.

3.11 Prace interwencyjne

Prace interwencyjne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę w wyniku umowy zawartej ze starostą. Dzięki zaangażowaniu urzędu pracy, pracodawcy i osoby bezrobotnej w tą formę wsparcia charakteryzuje się ona wysoką trwałością. Pracodawcy zatrudniając skierowaną osobę bezrobotną w ramach prac interwencyjnych ponoszą wyraźnie niższe koszty związane z utworzeniem czy utrzymaniem stanowiska pracy. Osoba skierowana na prace interwencyjne dzięki zatrudnieniu wchodzi od razu, w pełni, na dane stanowisko pracownicze zyskując tym samym wystarczające uprawnienia do podejmowania pewnych decyzji związanych z wykonywaniem powierzonych obowiązków (czego przykładowo nie umożliwiałoby zdobywanie doświadczenia w formie stażu).

W 2015 roku w ramach prac interwencyjnych zatrudnionych zostało **47 osób bezrobotnych**. W wyniku realizacji instrumentu w 2015r. z **21 osób, które zakończyły udział lub przerwały udział z powodu podjęcia pracy, 18 osób podjęło pracę**, co przekłada się na **85,71% efektywności zatrudnieniowej**.

3.12 Studia podyplomowe

Celem finansowania studiów jest podniesienie kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. W minionym roku zawarto **7 umów na dofinansowanie kosztów studiów podyplomowych**. Studia podyplomowe, które wybrały osoby bezrobotne to następujące kierunki:

- Nowoczesna Grafika Komputerowa dla Nie-informatyków - 1 osoba;
- Pedagogika specjalna w zakresie oligofrenopedagogiki - 1 osoba;
- Edukacja Wczesnoszkolna i Wychowanie Przedszkolne - 1 osoba;
- Kształcenie tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych w zakresie języka niemieckiego - 1 osoba;
- Oligofrenopedagogika – edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną – 1 osoba;
- Zarządzanie oświatą – 1 osoba;
- Muzykoterapia – 1 osoba.

Spśród **6 osób**, którym przyznano dofinansowanie w latach poprzednich, wszystkie zakończyły studia podyplomowe z wynikiem pozytywnym i zostały zatrudnione. W 2015r. przyznano dofinansowanie siedmiu osobom z czego 1 osoba zakończyła studia podyplomowe i została zatrudniona. **6 osób** kontynuuje naukę, z czego cztery osoby w tym czasie podjęły zatrudnienie. Zatem **odsetek osób zatrudnionych w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po ukończeniu studiów podyplomowych wynosi 100%**.

3.13 Dodatki aktywizacyjne

Dodatek aktywizacyjny przysługuje każdej osobie bezrobotnej posiadającej prawo do zasiłku gdy:

- o osoba w wyniku skierowania przez urząd pracy podjęła zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę. Dodatek przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę, a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50% zasiłku (415,60 zł) przez okres, w jakim przysługiwałby zasiłek;
- o osoba z własnej inicjatywy podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową. Dodatek przysługuje w wysokości do 50% zasiłku, przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

Dodatek aktywizacyjny przyznaje się na wniosek osoby bezrobotnej.

W 2015 roku **453 osób bezrobotnych**, w tym 273 kobiety **nabyło prawo do dodatku aktywizacyjnego**, w związku z samodzielnym znalezieniem zatrudnienia w okresie pobierania zasiłku.

3.14 Krajowy Fundusz Szkoleniowy

Istotą Krajowego Funduszu Szkoleniowego jest wsparcie kształcenia ustawicznego podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. O dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego mogą wystąpić wszyscy pracodawcy, którzy zamierzają inwestować w podnoszenie swoich własnych kompetencji i kompetencji osób pracujących w firmie. W 2015r. przeszkolono 159 pracowników w ramach zwartych umów z 19 pracodawcami. Należy zaznaczyć, iż ta forma aktywizacji nie jest adresowana do osób bezrobotnych, a tym samym stanowi dodatkowy element działań na lokalnym rynku pracy. To także od czasu nowelizacji *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* nowe zadanie wymagające nakładów pracy (przesunięcie jednego doradcy klienta) adresowane do grupy ważnych partnerów na lokalnym rynku pracy, a mianowicie pracodawców. To oznacza także wydatkowanie dodatkowych środków Funduszu Pracy.

3.15 Zestawienie realizowanych form wsparcia w 2015r.

Tabela 11. Zestawienie form wsparcia pod względem osób i efektów działań

Forma wsparcia	Osoby, które rozpoczęły udział w formie wsparcia	Osoby, które zakończyły udział w formie wsparcia	Osoby, które przerwały z powodów innych niż podjęcie pracy	Osoby, które przerwały z powodu podjęcia pracy	Liczba osób pracujących	% osób pracujących
Staże	696	669	86	71	582	86,99%
<i>w tym w ramach projektów EFS</i>	468	439	66	39	348	79,27%
Szkolenia indywidualne	92	97 (w tym 6 osób z 2014r.)	0	0	76	78,35%
Szkolenia grupowe	312	305	7	0	183	60,00%
<i>w tym w ramach projektów EFS</i>	288	281	7	0	173	61,57%
Renta szkoleniowa	1	1	0	0	0	0
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	178	177	1	0	177	100%
<i>w tym w ramach projektów EFS</i>	106	105	1	0	105	99,06%
Refundacja wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy	170	170	0	0	170	100%
<i>w tym w ramach projektów EFS</i>	40	40	0	0	40	100%
Bony stażowe	58	73	4	6	67	91,78%
Bony zatrudnieniowe	14	2	2	0	14	100%
Bony szkoleniowe	26	26 (w tym 1 osoba z 2014r.)	0	0	19	73,08%
<i>w tym w ramach projektów EFS</i>	8	8	0	0	6	75%
Bony na zasiedlenie	11	0	0	0	11	100%
<i>w tym w ramach projektów EFS</i>	11	0	0	0	11	100%
Prace interwencyjne	47	15 (w tym 8 osób z 2014r.)	5 (w tym 1 osoba z 2014r.)	6 (w tym 2 osoby z 2014r.)	18 (w tym 7 osób z 2014r.)	85,71%
Roboty publiczne	19	17	2	0	16	89,47%
Prace społecznie użyteczne	68	53	4	11	16	25%
<i>w tym w ramach PAI</i>	19	18	1	0	1	0,55%
Studia podyplomowe	7	7 (w tym 6 osób z 2014r.)	0	0	7	100%
Egzamin	2	2	0	0	1	50%

4. Programy rynku pracy oraz projekty realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie w 2015r.

4.1 Projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej

Działania projektowe podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy są również współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Fundusz ten najczęściej kojarzony jest z organizacją szkoleń, warsztatów, staży, lecz został stworzony przede wszystkim by poprawić jakość i dostępność miejsc pracy i możliwości zatrudnienia w Unii Europejskiej.

EFS zajmuje się następującymi dziedzinami:

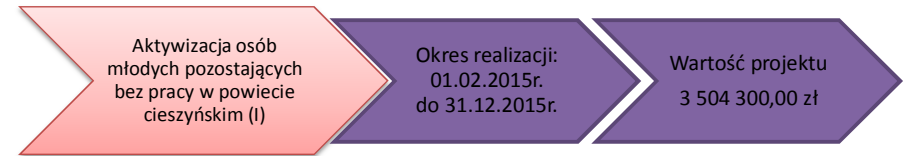
- o promocją aktywnej polityki rynku pracy mającą na celu przeciwdziałanie i zapobieganie bezrobociu;
- o przeciwdziałaniem zjawisku wykluczenia społecznego;
- o kształceniem ustawicznym;
- o rozwojem przedsiębiorczości;
- o doskonaleniem kadr gospodarki;
- o zwiększeniem dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy.

W 2015 roku Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie realizował 3 projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

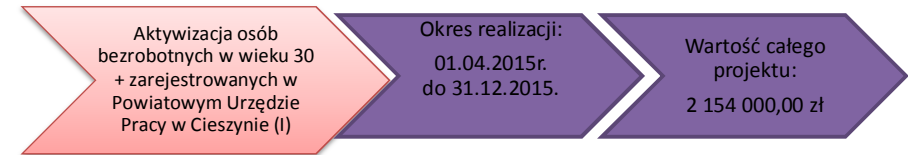
- „**Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30 + zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie (I)**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Działanie 7.2;
- „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie cieszyńskim (I)**” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 1.1;
- „**Młodzi stela na staż się wybiera**” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 6.1.1

Warto zauważyć, że w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej do efektywnych zatrudnieniowych zaliczano tylko umowy o pracę na co najmniej ½ etatu i okresie nie krótszym niż 3 miesiące a w przypadku umów zlecenia brano pod uwagę wyłącznie te zawierane na okres co najmniej 3 miesięcy, których wartość wynosiła co najmniej 3-krotność minimalnego wynagrodzenia.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój – 1.1.1 PO WER

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 – 7.2 RPO WŚI

- o „**Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30 + zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie (I)**”

Projekt skierowany był do **286 osób bezrobotnych** zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, dla których zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy został ustalony I lub II profil pomocy, należących do co najmniej jednej z poniższych grup:

- osób powyżej 50 roku życia,
- kobiet,
- osób długotrwale bezrobotnych,
- osób niepełnosprawnych,
- osób o niskich kwalifikacjach.

Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w wieku 30 + pozostających bez pracy. W ramach projektu, dla każdego z uczestników przedstawiano oferty aktywizacji zawodowej poprzedzone analizą umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika. Na tej podstawie realizowane były odpowiednio dobrane

usługi i instrumenty rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W projekcie przewidziano następujące formy wsparcia:

- pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe
- staże
- przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej,
- szkolenia grupowe,

Projekt realizowany był od **1 kwietnia 2015r. do 31 grudnia 2015r.**

Wartość projektu: **2 154 000,00 zł**

Dofinansowanie projektu z Unii Europejskiej: 1 830 900,00 zł

Projekt zakładał:

- dla osób niepełnosprawnych – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie **co najmniej 17%** (na dzień 14.01.2016r. – **21,9%**)
- dla osób długotrwale bezrobotnych – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie **co najmniej 35%** (na dzień 14.01.2016r. – **32%**)
- dla osób o niskich kwalifikacjach – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie **co najmniej 36%** (na dzień 14.01.2016r. – **39%**)
- ogólny wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z wymienionych grup docelowych – na poziomie **co najmniej 43%** (na dzień 14.01.2016r. – **44%**)

- „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie cieszyńskim (I)**”

Projekt skierowany był do **494 osób bezrobotnych**, którzy nie ukończyli 30 roku życia, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, dla których zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy został ustalony I lub II profil pomocy oraz które nie uczestniczyły w kształceniu lub szkoleniu - tzw. młodzież NEET.

Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy w powiecie cieszyńskim.

W ramach projektu realizowano następujące formy wsparcia:

- pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe,
- staże,
- przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- szkolenia,
- bony szkoleniowe,
- bony na zasiedlenie.

Projekt realizowany był **od 01 lutego 2015r. do 31 grudnia 2015r.**

Wartość projektu: **3 504 300,00 zł**

Dofinansowanie z UE: 2 953 600 zł

Projekt zakładał:

- dla osób niepełnosprawnych – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie **co najmniej 17%** (na dzień 30.12.2015r. - **61,5%**)
- dla osób długotrwale bezrobotnych – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie **co najmniej 35%** (na dzień 30.12.2015r. – **49,3%**)
- dla osób o niskich kwalifikacjach – wskaźnik efektywności zatrudnieniowej na poziomie **co najmniej 36%** (na dzień 30.12.2015r. – **46,1%**)
- ogólny wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z wymienionych grup docelowych – na poziomie **co najmniej 43%** (na dzień 30.12.2015r. – **47,4%**)

- „**Młodzież stela na staż się wybiera**”

Projekt skierowany był do **34 osób bezrobotnych** zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, które nie ukończyły 30 roku życia i w szczególności nie posiadają kwalifikacji zawodowych, doświadczenia zawodowego lub wykształcenia średniego.

Celem głównym projektu było uzyskanie zatrudnienia przez co najmniej 14 uczestników/uczestniczek projektu do 3 miesięcy od ukończenia w nim udziału.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- opracowanie Indywidualnego Planu Działania każdego uczestnika/uczestniczki
- pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe,

- organizacja 3 dniowych warsztatów z zakresu techniki efektywnego poszukiwania pracy/miejsca stażu wraz z omówieniem zasad odbywania stażu (prawa i obowiązki) oraz warunków jakie musi spełnić organizator stażu,
- sześciomiesięczne staże,
- refundacja kosztów związanych z dojazdem na warsztaty oraz części kosztów dojazdu do miejsca odbywania stażu i z powrotem do miejsca zamieszkania.

Projekt realizowany był w okresie: **1 luty 2015r. – 31 październik 2015r.**

Wartość projektu: **292 968,00 zł**

Finalnie udział w projekcie zakończyło **35 osób** (22 kobiety, 13 mężczyzn). **29 uczestników/uczestniczek (20 kobiet, 9 mężczyzn) podjęło zatrudnienie** – przekłada się to na **82,9% efektywności zatrudnieniowej**.

Osiągnięte rezultaty potwierdzają skuteczność zastosowanej formuły opartej na poszukiwaniu przez uczestników/czki swojego organizatora stażu i pobudzania aktywnej postawy na rynku pracy.

Dodatkowo w ciągu roku pozyskiwano środki w ramach Funduszu Pracy, tak by realizować programy aktywizacji zawodowej osób zarejestrowanych, dostosowane do realnych potrzeb.

4.2 Programy finansowane z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej

Tabela 12. Programy finansowane z rezerwy Ministra

L. p.	Nazwa programu	Okres realizacji	Osoby obejmowane programem	Wysokość środków (w zł)	Formy aktywizacji	Liczba osób, które rozpoczęły	Liczba osób, które zakończyły	Ile osób zostało zatrudnionych	Efektywność zatrudnieniowa %
1	<i>Doświadczenie kluczem do sukcesu</i>	luty 2015 r. - sierpień 2016 r.	bezrobotni do 25 roku życia	255 900	Bony stażowe	21	19	18	94,7%
					Bony zatrudnieniowe	10	w trakcie realizacji	10	w trakcie realizacji
					Bony szkoleniowe	15	15	10	66,66%
					suma	39,00	w trakcie realizacji	38,00	w trakcie realizacji
2	<i>W stronę pracy</i>	maj 2015r. - grudzień 2015r.	bezrobotni, będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy, określani w art. 49 ustawy	283 300	Wyposażenie/ doposażenie stanowiska pracy	10	w trakcie realizacji	10	w trakcie realizacji
					Prace interwencyjne	9	8	w trakcie realizacji	w trakcie realizacji
					Stáže	14	13	8	69,23%
					suma	32,00	w trakcie realizacji	w trakcie realizacji	w trakcie realizacji
3	<i>Szansa dla Ciebie</i>	lipiec 2015r. - grudzień 2015r.	bezrobotni w wieku 30 - 50 lat	322 600	Szkolenia indywidualne	6	6	5	83,33%
					Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	6	6	6	100%

					Wyposażenie/ doposażenie stanowiska pracy	15	w trakcie realizacji	15	w trakcie realizacji
					suma	27,00	w trakcie realizacji	26,00	w trakcie realizacji
4	<i>Nowe umiejętności dają możliwości</i>	sierpień 2015 r. - grudzień 2015r.	bezrobotni, będący w szczególnej sytuacji na ryнку pracy, określeni w art. 49 ustawy (szkolenia wskazane przez współpracujący ch pracodawców)	39 200	Szkolenia indywidualne	6	6	6	100%
					suma	6,00	6,00	6,00	100%
5	<i>Na własny rachunek I</i>	listopad 2015 r. - grudzień 2015r.	bezrobotni, będący w szczególnej sytuacji na ryнку pracy, określeni w art. 49 ustawy	180 000	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	10	10	10	100%
					suma	10,00	10,00	10,00	100%
6	<i>Na własny rachunek II</i>	grudzień 2015r.	bezrobotni, będący w szczególnej sytuacji na ryнку pracy, określeni w art.49 ustawy	72 000	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	6	6	6	100%
					suma	6,00	6,00	6,00	100%

4.3 Program Aktywizacja i Integracja

Powiatowy urząd pracy samodzielnie lub we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej może inicjować działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych, które są realizowane w ramach Programu Aktywizacja i Integracja. Realizacja ww. programu trwa 2 miesiące i jest on skierowany do osób bezrobotnych dla których ustalony został profil pomocy III, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujących kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Program Aktywizacja i Integracja realizowany był przy współpracy Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie oraz Ośrodków Pomocy Społecznej w Skoczowie oraz Wiśle.

o Grupa docelowa

Grupę docelową programu stanowiło 20 osób bezrobotnych, dla których został ustalony III profil pomocy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W programie brały udział osoby, które są długotrwale bezrobotne, osoby powyżej 50 roku życia, osoby niepełnosprawne. Zarówno Ośrodek Pomocy Społecznej w Skoczowie jak i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśle początkiem realizacji programu zawarły ze wszystkimi uczestnikami kontrakty socjalne.

o Działania w ramach PAI

W ramach PAI, zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, realizowane były dwa rodzaje działań – w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych.

Te pierwsze realizowane były przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie w ramach prac społecznie użytecznych wykonywanych na terenie Gminy Skoczów oraz Wiśla, w Urzędzie Miejskim w Skoczowie, w Ośrodku Pomocy Społecznej oraz Miejskim Zarządzie Dróg w Skoczowie. Działania realizowane w Wiśle odbyły się dzięki pomocy Referatu Gospodarki Komunalnej i Referatu Promocji Turystyki Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Wiśle oraz dzięki pomocy Wiślańskiego Centrum Kultury. Ww. prace były pracami fizycznymi wykonywanymi do 10 godzin tygodniowo.

Działania w zakresie integracji społecznej osób bezrobotnych obejmowały: spotkania z pracownikami socjalnymi, spotkania integracyjne, zajęcia z psychologiem, prawnikiem,

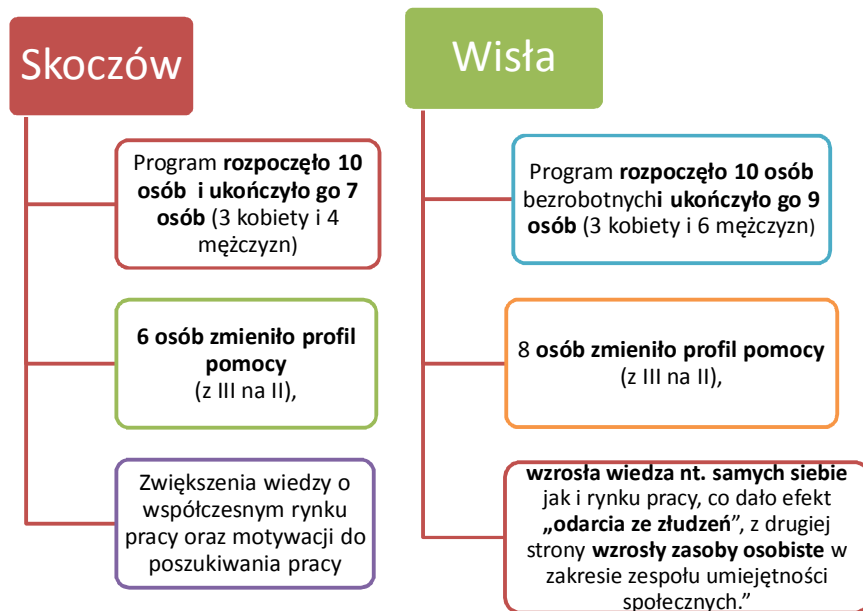
zajęcia z zakresu poznawczego, ćwiczenia z zakresu sporządzania dokumentów, spotkania z pracodawcami, wizytację zakładu pracy oraz spotkanie podsumowujące program PAI.

o **Rezultaty**

W porozumieniu o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) zawartym pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie a Ośrodkami Pomocy Społecznej w Skoczowie oraz Wiśle, zawarto następujące, planowane do osiągnięcia efekty programu:

- zwiększenie motywacji do poszukiwania i podjęcia pracy,
- poprawa umiejętności radzenia sobie ze stresem,
- poprawa umiejętności rozwiązywania sytuacji problemowych,
- poprawa umiejętności współpracy w grupie,
- ukończenie zaplanowanej ścieżki realizacji PAI przez 30% uczestników,
- zmiana profilu pomocy osoby bezrobotnej wśród 30% uczestników PAI

Większość osób, które rozpoczęło Program Aktywizacja i Integracja ukończyło program zgodnie z zaplanowaną ścieżką. Co za tym idzie u większości wzrosła motywacja do działania, w kierunku poszukiwania pracy, oceniając ankiety przeprowadzone przed programem i po.

Osoby bezrobotne, które zakończyły udział w programie końcem czerwca 2015r. były przez doradców klienta Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie ponownie profilowane. Spośród nich profil pomocy zmieniło 50% osób. Była to zmiana z profilu pomocy III, osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy na profil pomocy II, który określa osoby bezrobotne wymagające wsparcia.

o **Podsumowanie**

Reasumując efekty Programu Aktywizacja i Integracja można zauważyć wzrost świadomości własnego potencjału i wzrost wiedzy na temat poruszania się po rynku pracy, wśród uczestników. Wzrosła również pewność siebie, dzięki czemu problem stresu oraz rozwiązywanie trudnych sytuacji nie będzie już przeszkodą. Podsumowując można stwierdzić, że Program Aktywizacja i Integracja daje szansę na motywowanie osób, które są długotrwale bezrobotne czy mają złą sytuację. Dzięki takim programom jak PAI, można zaobserwować, że postawa osób bezrobotnych w życiu społecznym i zawodowym stopniowo ulega zmianie.

4.4 Program specjalny „Narzekać czy działać – wybór należy do Ciebie”

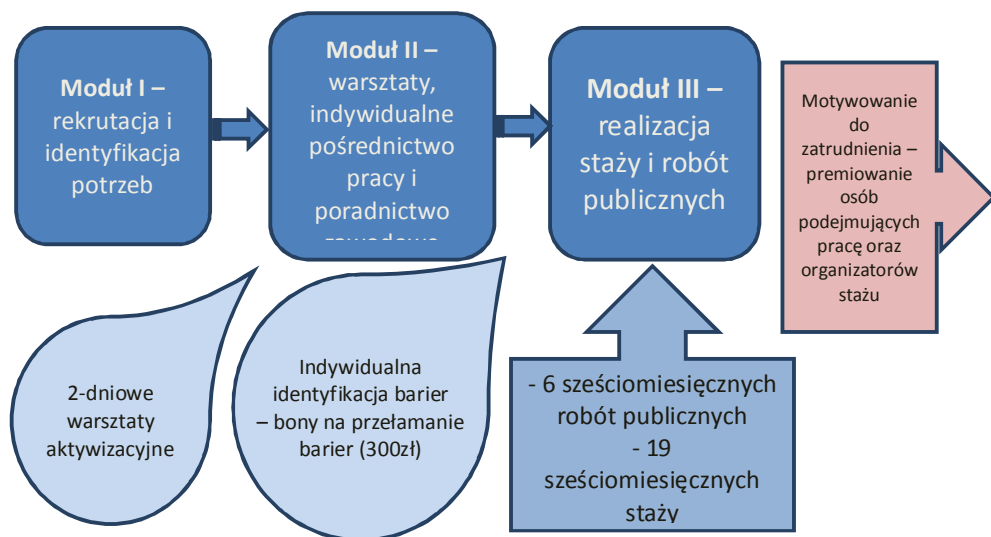
Program specjalny jest specyficzną formą pomocy i zestawem działań mającym w skuteczny i nieszablonowy sposób promować zatrudnienie, aktywizować zawodowo i przeciwdziałać bezrobociu oraz jego skutkom.

Z założenia grupą docelową programu są osoby, dla których zasadne jest udzielanie wsparcia w postaci instrumentów i usług rynku pracy pozwalających na usunięcie barier mających wpływ na możliwość podjęcia pracy. Działania proponowane w ramach tego przedsięwzięcia wynikają z przeprowadzonej wcześniej diagnozy sytuacji zawodowej osób bezrobotnych lub poszukujących pracy z uwzględnieniem analizy potrzeb lokalnego rynku pracy.

o **Grupa docelowa**

Program specjalny skierowany był do 25 osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy, dla których został ustalony III profil pomocy. W pierwszej kolejności poszukiwano osób bezrobotnych, które zostały skierowane w zeszłym roku do wykonywania prac społecznie użytecznych, brały udział w zajęciach aktywizacyjnych lub straciły pracę w sektorze wydobywczym węgla kamiennego (brane pod uwagę będzie ostatnie miejsce zatrudnienia), ze względu na fakt, iż zastosowane dotychczas formy wsparcia okazały się dla nich niewystraszające. Z uwagi na długi okres pozostawania w rejestrze, uczestnictwo w programie pozwoli również na przeciwdziałanie wykształceniu się postawy pasywnej, której proces mógł się zintensyfikować z uwagi na brak efektów poprzednio podejmowanych działań.

o **Działania w ramach programu specjalnego**

o **Rezultaty**

Na potrzeby prawidłowego monitorowania i realizacji programu specjalnego zostały wyznaczone wskaźniki do osiągnięcia w każdym z realizowanych modułów oraz ogólny wskaźnik celu do osiągnięcia przekładający się bezpośrednio na podjęcie zatrudnienia przez 36% uczestników programu, którzy zakończą udział w realizowanych działaniach.

Szacowana wartość wszystkich modułów/wartość programu wynosiła 229 290,86 zł. Wydatkowano 199 354,28zł. Program realizowany był od marca 2015r. do grudnia 2015r.

Ze wsparcia w programie skorzystało łącznie 36 osób – w sumie 21 osób realizowało staże, 6 osób było zatrudnionych w ramach robót publicznych, 9 przerwało udział przed przystąpieniem do planowanych instrumentów. W efekcie wśród osób, które zakończyły udział w programie 11 osób uzyskało zatrudnienie po stażu, 4 osoby utrzymały zatrudnienie po zakończeniu robót publicznych. Osiągnięta efektywność zatrudnieniowa realizowanych działań wyniosła 75% spośród osób, które ukończyły udział w programie.

5. Plany na 2016r.

5.1. Projekty finansowane z Funduszu Pracy i współfinansowane ze środków Unii Europejskiej

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie w 2016 roku planuje realizować projekty pozakonkursowe oraz konkursowe współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL 2014-2020). W ramach pierwszego z programów będą realizowane projekty wspierające aktywizację osób, które nie ukończyły 30 roku życia. Wsparcie w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój jest realizowane zgodnie ze standardami określonymi w planie realizacji Gwarancji dla młodzieży. W projektach uczestniczyć mogą osoby młode zaliczane do grupy NEET (ang. Not in Education, Employment, or Training) tj. nie pracujące (tj. jest bezrobotna lub bierna zawodowo), nie kształcące się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym) ani nie szkolące się w okresie ostatnich

4 tygodni. Ponadto **każda osoba do 25r.ż, która ma zostać włączona do projektu musi w okresie 4 miesięcy otrzymać ofertę zatrudnienia, kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu.** Natomiast projekty realizowane w ramach RPO WSL 2014-2020 mają na celu zwiększenie aktywności zawodowej osób będących powyżej 30 roku życia, które należą do jednej z poniższych grup:

- osoby niepełnosprawne,
- kobiety,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- osoby powyżej 50 roku życia.

Zmiany w zakresie rekrutacji do realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie projektów wymagają od pracowników coraz większych nakładów pracy, pozyskiwania dodatkowych informacji i szczegółowego analizowania ich sytuacji przy planowaniu wsparcia. Rodzaj oraz ilość planowanych do realizacji bądź już realizowanych projektów przedstawia tabela znajdująca się na następnej stronie.

Tabela 13. Planowane w 2016r. wydatki Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

Nazwa Projektu	Typ	Beneficjent:	Okres realizacji	Stan	Wartość projektu (zł)
Program na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej	Fundusz Pracy	PUP Cieszyn	01.01.2016-31.12.2016	w trakcie realizacji	6 378 944,20
Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30 + zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie (II)	Pozakonkursowy (RPO Działanie 7.2)	PUP Cieszyn	01.02.2016-31.12.2016	w trakcie realizacji	2 929 902,00
Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie cieszyńskim (II)	Pozakonkursowy (POWER Poddziałanie 1.1.1)	PUP Cieszyn	01.02.2016-31.12.2016	w trakcie realizacji	2 119 753,80
Stawiamy na działanie	Konkursowy (POWER Poddziałanie 1.2.1)	PUP Cieszyn	01.03.2016–30.09.2017	w trakcie oceny	292 002,50
Do pracy wskocz-sukcesów poczuj moc!	Konkursowy (RPO Poddziałanie 7.1.3)	Gmina Skoczów (Partnerzy – PUP Cieszyn, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”)	01.05.2016 – 31.10.2017	w trakcie oceny	641 411,93
BESKIDY na TAK!	Konkursowy (RPO Poddziałanie 9.1.5)	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” (Partnerzy – PUP Cieszyn, Stowarzyszenie Integryjne Eurobeskidy)	01.05.2016 – 01.04.2018	w trakcie oceny	2 179 608,00

* PO WER - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, RPO – Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Tabela 14. Opis planowanych w 2016r. projektów Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

Nazwa projektu	Grupa docelowa	Przewidywane efekty realizacji projektu
Aktywizacja osób bezrobotnych w wieku 30 + zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie (II)	267 osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia, dla których został ustalony I lub II profil pomocy należące co najmniej do jednej z poniższych grup: osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.	Wzrost zatrudnienia osób powyżej 30 roku życia, zwiększenie aktywności zawodowej uczestników, wzmocnienie postaw przedsiębiorczych, pozwalając tym samym na usamodzielnienie oraz zdobycie doświadczenia.
Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie cieszyńskim (II)	320 os. bezrobotnych w wieku 18-29 lat bez pracy, zarejestrowanych w PUP Cieszyn, dla których zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy został ustalony I lub II profil pomocy oraz które nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu - tzw. młodzież NEET.	Wzrost zatrudnienia osób poniżej 30 roku życia.
Stawiamy na działanie	35 osób młodych do 25 roku życia zarejestrowanych w PUP Cieszyn, dla których został ustalony II profil pomocy oraz które nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu - tzw. młodzież NEET. Ponadto, w pierwszej kolejności do projektu będą kwalifikowały się os. bezrobotne o niskich kwalifikacjach, nieposiadające doświadczenia zawodowego, wychowujące co najmniej jedno dziecko.	Osoby po udziale w projekcie dzięki wsparciu psychologiczno-doradczemu poznają realia rynku pracy i nauczą się na nim poruszać. Wybrana do projektu pomoc w postaci staży i bonów stażowych są skutecznymi narzędziami, które pozwalają na obustronne poznanie wymagań na linii pracodawca-pracownik i przez to niwelującymi barierę związaną z zatrudnieniem młodego pracownika. Formy wsparcia, które wybrano do realizacji programu pozwolą bezpośrednio działać na rzecz dobra osób bezrobotnych, tak by podjęły zatrudnienie ale co także ważne dla rozwoju lokalnego rynku pracy umożliwiając wspieranie partnerów rynku.

<p>Do pracy wskocz- sukcesów poczyj moc!</p>	<p>40 osób, zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, zamieszkujące teren Gminy Skoczów, które należą co najmniej do jednej z poniższych grup: - osoby powyżej 50 roku życia; - kobiety (szczególnie powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dziecka); osoby niepełnosprawne - osoby długotrwale bezrobotne osoby o niskich kwalifikacjach. Wszyscy uczestnicy/uczestniczki projektu będą osobami o niskich kwalifikacjach (tj. zgodnie z definicją posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie)</p>	<p>Udział w projekcie pomoże uczestnikom/czkom uwierzyć w swoje możliwości, zwiększy ich aktywność zawodową i społeczną, co pozytywnie wpłynie na otoczenie uczestniczek/ów projektu, w szczególności jej najbliższych. Zaplanowane działania będą miały również wpływ na lokalny rynek pracy, głównie na pracodawców, poprzez podniesienie zdolności do zatrudnienia oraz zwiększenie aktywności zawodowej z obszaru objętego działaniem.</p>
<p>BESKIDY na TAK!</p>	<p>120 os. w różnym wieku, 62 kobiety i 58 mężczyzn. 60% tej grupy 72 osoby, to osoby niepełnosprawne o znacznym i um. st. niepełnosprawności oraz z zaburzeniami psychicznymi, kolejne 16 osób to osoby z otoczenia ON, najczęściej rodzic/ opiekun nie zatrudniony ze względu na opiekę, pozostałe osoby 32 to os. bezrobotne z III profilu, bezdomne, korzystające z usług OPS, i POPŻ</p>	<p>Projekt pozwoli wzmocnić kapitał ludzki regionu poprzez wzrost poziomu integracji społecznej i zawodowej, a także umożliwiając wzrost odpowiedzialności społecznej biznesu. Wzrost aktywności społeczno - zawodowej 120 osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie, z terenów powiatu cieszyńskiego i żywieckiego, w tym udział 72 os. z grupy os. niepełnosprawnych w st. znacznym, umiarkowanym lub zaburzonych i chorych psychicznie w kompleksowych działaniach usług aktywnej integracji, doprowadzą do wzrostu zatrudnienia i aktywności społeczno-zawodowej oraz wzrostu kompetencji zawodowych poświadczonych certyfikatem dla 4 os. z otoczenia os. niepełnosprawnych.</p>

6.2 Program Aktywizacja i Integracja

W 2016r. Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie planuje zorganizować 2 edycje PAI. Każda edycja programu będzie trwała 2 miesiące i będzie skierowana do osób bezrobotnych dla których ustalony został profil pomocy III, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujących kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. Program Aktywizacja i Integracja realizowany będzie przy współpracy Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie oraz Ośrodków Pomocy Społecznej w Skoczowie oraz Wiśle. Pierwsza edycja programu realizowana wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wiśle realizowany będzie na przełomie maja/czerwca 2016r. a druga planowana jest w okresie września/października na terenie gminy Skoczów.

o Działania w ramach PAI

Działania realizowane w ramach PAI są ustalane wspólnie z Ośrodkami Pomocy Społecznej i zostaną a zapisane w porozumieniu zawartym pomiędzy PUP Cieszyn a właściwym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zajęcia w zakresie aktywizacji zawodowej realizowane będą przez Urząd Pracy, poprzez prace społecznie użytecznych.

Działania w zakresie integracji społecznej osób bezrobotnych będą realizowane m.in. poprzez:

- spotkania integracyjne,
- zajęcia z psychologiem z zakresu motywacji, treningu personalnego, mocnych i słabych stron, wyuczony beznadziei, emocji, agresji, konfliktów i sposobów ich rozwiązywania oraz autoprezentacji,
- zajęcia związane z zagadnieniami prawnymi (Kodeks Pracy, Kodeks rodzinny i opiekuńczy),
- spotkania z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej związane z zadaniami realizowanymi przez ośrodek oraz środowiskiem lokalnym, w tym z rynkiem pracy,
- ćwiczenia z zakresu sporządzania dokumentów aplikacyjnych i wszelkiego rodzaju dokumentów urzędowych,

o Rezultaty

W porozumieniu o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) zawartym pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Cieszynie a Ośrodkami Pomocy Społecznej w Skoczowie oraz Wiśle, planuje się zawrzeć następujące efekty programu:

- ukończenie PAI zgodnie z zaplanowaną ścieżką
- wzrost umiejętności i kompetencji społecznych
- wzrost motywacji do poszukiwania i podjęcia pracy
- zmiana profilu pomocy osoby bezrobotnej

Większość osób, które rozpoczęło Program Aktywizacja i Integracja ukończyło program zgodnie z zaplanowaną ścieżką. Co za tym idzie u większości wzrosła motywacja do działania, w kierunku poszukiwania pracy, oceniając ankiety przeprowadzone przed programem i po.

6.3 Program specjalny „Bądź aktywny!”

Program specjalny jest szczególnym rozwiązaniem mającym na celu wsparcie osób bezrobotnych, które pozostają w rejestrze urzędu przez dłuższy czas i nie umieją odnaleźć się w warunkach aktualnego rynku pracy. Jego ideą jest połączenie kilku form pomocy stosowanej przez urząd pracy i stworzenie drogi aktywizacji dopasowanej do potrzeb konkretnych osób lub grup.

o Grupa docelowa

Program specjalny skierowany zostanie do 41 osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy, dla których został ustalony III profil pomocy.

Kolejnym założeniem rekrutacji do programu specjalnego jest wymóg obejmowania nim w pierwszej kolejności osób bezrobotnych, które pozostają w rejestrze urzędu przez ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, wychowują dziecko do lat 6 lub dziecko niepełnosprawne do 18r.ż. Do programu specjalnego będą poszukiwane osoby, wobec których zastosowano już wcześniej formy wsparcia lecz okazały się dla nich niewystarczające.

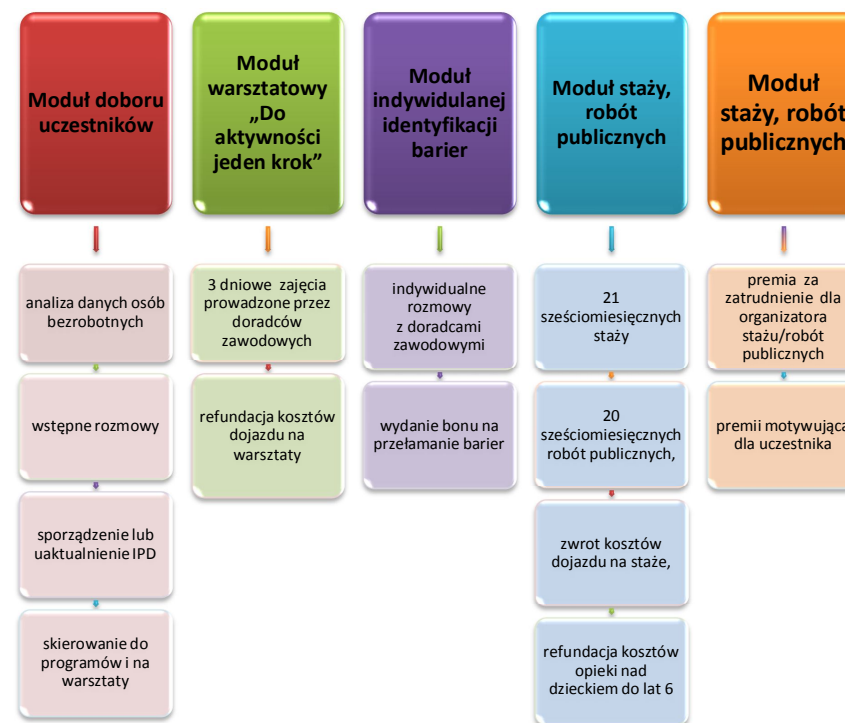
o Rezultaty

Na potrzeby prawidłowego monitorowania i realizacji programu specjalnego zostały wyznaczone wskaźniki do osiągnięcia w każdym z realizowanych modułów oraz ogólny wskaźnik celu do osiągnięcia przekładający się bezpośrednio na podjęcie zatrudnienia przez 36% uczestników programu, którzy zakończą udział w realizowanych działaniach.

Szacowana wartość wszystkich modułów/wartość programu wynosi **544 536,20 zł**.

Program realizowany będzie od **marca 2016r. do kwietnia 2017r.**

o Działania w ramach programu specjalnego

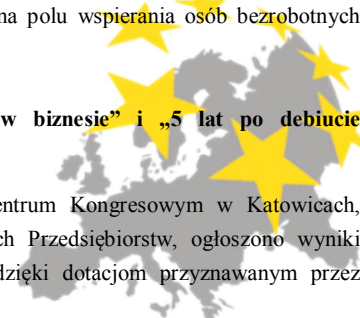

7. Nagrody i wyróżnienia

Wyróżnienia dla przedsiębiorców działających na terenie powiatu cieszyńskiego stanowią kolejny dowód na istnienie potencjału przedsiębiorczości tkwiącego w mieszkańcach naszego powiatu oraz na efektywność działań urzędu pracy na polu wspierania osób bezrobotnych w dążeniu do samozatrudnienia.

o Laureaci konkursów „Najlepszy debiut w biznesie” i „5 lat po debiucie w biznesie”

13 października 2015 r. w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach, podczas trwającego V Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw, ogłoszono wyniki konkursu promującego przedsiębiorstwa powstałe dzięki dotacjom przyznawanym przez

powiatowe urzędy pracy. Konkurs obejmował 2 kategorie: „Najlepszy debiut w biznesie” – dla przedsiębiorców, którzy w roku 2014 pozyskali dotację na otwarcie własnej działalności gospodarczej i w dalszym ciągu prowadzą swoją firmę oraz „5 lat po debiucie w biznesie” – dla przedsiębiorców którzy otrzymali dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej co najmniej 5 lat temu i nadal prowadzą założoną wówczas firmę.

Wyróżnienie w kategorii „5 lat po debiucie w biznesie” otrzymała firma założona w 2009 roku przez Pana Krzysztofa Sikorę Stołówka ZACISZE.

Zwycięzczynią w kategorii „Najlepszy debiut w biznesie” została firma Pani Moniki Papaj Przedszkole OCEAN MARZEŃ

8. Kadra i organizacja Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie

W 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie zatrudnionych było 61 osób (60,5 etatu – stan na 31.12.2015r.).

Struktura organizacyjna Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie:

- Dyrekcja – 2 osoby;
- Dział Finansowo-Kadrowy (DF) – 7 osób;
- Dział Rejestracji, Ewidencji i Świadczeń (DR) - 11 osób;
- Dział Organizacyjny (DO) - 7 osób;
- Dział Usług Rynku Pracy (DU) - 22 osoby;
- Dział Instrumentów Rynku Pracy (DI) - 9 osób;
- Biuro Projektów (BP) - 3 osoby.

Pracownicy urzędu pracy posiadają następujące wykształcenie: wyższe: 43 osób, średnie: 15 osób, zawodowe: 2 osoby, podstawowe: 1 osoba (pracownik obsługi).

Rozwiązania organizacyjne zastosowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie zakładają ścisłą współpracę pracowników wszystkich działów w zakresie realizacji zadań i świadczonych mieszkańcom powiatu usług. Dzięki zastosowaniu wąskiej specjalizacji zatrudnieni pracownicy są profesjonalistami w swoich dziedzinach i dzięki temu zespoły realizujące standardowe zadania lub projekty, wspólnie osiągają wysoką efektywność. Biorąc pod uwagę wymagania stawiane pracownikom poziom wynagrodzenia wymaga dążenia do poprawy (większość pracowników ma wynagrodzenie minimalne).

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie na koniec 2015 roku zatrudnione były **4 osoby niepełnosprawne**, co stanowiło **ponad 6%** wszystkich zatrudnionych.

Kadra urzędu pracy corocznie jest uczestnikiem szkoleń i kursów według potrzeb.

W 2015 roku pracownicy urzędu brali udział w 50 szkoleniach m. in. z zakresu:

- nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- profilowania pomocy dla klientów PUP;
- realizacji instrumentów rynku pracy;
- poradnictwa zawodowego grupowego i indywidualnego;
- sprawozdawczości budżetowej;
- narzędzi do badania kompetencji;
- pomocy publicznej;
- zamówień publicznych;
- kontroli zarządczej, zarządzania ryzykiem;
- zarządzania bezpieczeństwem informacji oraz ochrony danych osobowych;
- profesjonalnej obsługi klienta;
- ewaluacji, rozliczania i budżetowania projektów EFS;

Podsumowanie

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie jako instytucja rynku pracy realizuje zadania, które mają na celu wspieranie osób bezrobotnych oraz lokalnych pracodawców. W ramach urzędu działa Centrum Aktywizacji Zawodowej, które realizuje zadania w zakresie usług rynku pracy oraz instrumentów rynku pracy, których ilość z roku na rok wzrasta. Od lat funkcjonuje system kolejkowy oraz elektroniczny system ofert pracy, co usprawnia realizację zadań urzędu. Staramy się wykorzystywać wszelkie pomocne narzędzia do usprawniania naszej pracy w ramach publicznych służb zatrudnienia oraz współpracować z instytucjami rynku pracy. Rok 2015 był w obszarze rynku pracy czasem wyzwań, wdrażania znowelizowanej *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, przygotowania i realizacji projektów w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020. Nowelizacja ustawy w istotny sposób wpłynęła na obciążenia pracą oraz na konieczność zmiany podejścia w zakresie obsługi osób bezrobotnych, jak i pracodawców. Zmiany w zakresie wprowadzonej funkcji doradcy klienta wymagają od pracowników urzędu poszerzenia wiedzy w zakresie stosowania nie tylko podstawowych usług, tj. doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń, ale łączenia usług z instrumentami, dopasowanymi do indywidualnych potrzeb klienta ze ścisłym uwzględnieniem jednego z trzech profili pomocy oraz przygotowanym Indywidualnym Planem Działania. Wszystko to wpłynęło na zmiany organizacyjne.

W dalszym ciągu efektywność zatrudnieniowa i efektywność kosztowa badana przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekłada się na wskaźniki mające wpływ na wysokość środków Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywizację osób bezrobotnych w kolejnym roku oraz na finansowanie z 5% FP wynagrodzenia pracowników kluczowych, pełniących funkcję doradców klienta. Uzyskiwanie efektywności uzależnione jest w znacznym stopniu od naszych partnerów na rynku pracy oraz osób, które kierowane są do udziału w poszczególnych programach i sytuacji gospodarczej. Wzrasta ilość ofert pracy, co pozytywnie wpływa na realizację aktywizacji, jednak coraz trudniej dopasować wprost kandydata do pracy, spełniającego wymagania pracodawcy spośród osób pozostających w ewidencji urzędu pracy. Wzrasta liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób z ustalonym III profilem pomocy, którym nie można zgodnie z obowiązującymi przepisami zaproponować oferty pracy. Dlatego np. realizowano nowatorski program specjalny, który okazał się bardzo potrzebny dla klientów z grupy najbardziej oddalonych od rynku pracy. Istotnym elementem dysponowania środkami Funduszu Pracy jest celowe i racjonalne ich wydatkowanie, służące uzyskaniu efektu zatrudnieniowego. Wśród najważniejszych wyzwań publicznych służb zatrudnienia, znajdują się:

- zmieniające się warunki na rynku pracy, wahania między rynkiem pracodawcy, a rynkiem pracownika, wielość rynków pracy;

- dysproporcje między oczekiwaniami pracodawców, a oferowanym poziomem wynagrodzeń;
- napływ siły roboczej z zagranicy (wydawane informacje w sprawie cudzoziemców oraz rejestrowanie oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom);
- osiąganie wskaźników efektywności kosztowej i zatrudnieniowej w sytuacji, gdy w trakcie realizacji programu ulegają zmianie zasady i warunki ich wyliczania;
- konieczność oddziaływania na pracodawców i osoby bezrobotne w celu zmniejszania zjawiska pracy w „szarej strefie”;
- finansowanie części pracowników urzędu pracy z 5% Funduszu Pracy z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- promowanie i realizacja zadań związanych z ekonomią społeczną;
- dostosowanie strony internetowej do wymagań Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- aktywizacja osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy, w tym realizacja kolejnego programu specjalnego i współpraca z gminami w celu realizacji Programu Aktywizacja i Integracja;
- współpraca w realizacji projektów zewnętrznych finansowanych z Unii Europejskiej (urząd pracy jako partner w projektach).

Opracował zespół w składzie:

Dorota Bizoń
Olimpia Bodek
Krystian Grzybek
Katarzyna Drózd

*Wszystkie dane statystyczne podane zostały na dzień 31 grudnia 2015 roku
Wszystkie inne dane stanowią zasób informacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie*

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Procentowa stopa bezrobocia w kraju i w powiecie cieszyńskim	5
Tabela 2. Rejestracja osób bezrobotnych w 2015r.	9
Tabela 3. Działania administracyjne podejmowane przez urząd	11
Tabela 4. Struktura bezrobocia w gminach powiatu cieszyńskiego, według stanu na dzień 31.12.2015r.	16
Tabela 5. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP Cieszyn według stanu na dzień 31.12.2014r.	20
Tabela 6. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP Cieszyn według stanu na dzień 31.12.2015r.	20
Tabela 7. Wydatkowanie środków PFRON	22
Tabela 8. Struktura wydatków PUP Cieszyn w 2015r.	24
Tabela 9. Najczęściej poszukiwane zawody w 2015 roku	26
Tabela 10. Efektywność szkoleń w 2015r.	32
Tabela 11. Zestawienie form wsparcia pod względem osób i efektów działań	40
Tabela 12. Programy finansowane z rezerwy Ministra	46
Tabela 13. Planowane w 2016r. wydatki Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie	53
Tabela 14. Opis planowanych w 2016r. projektów Powiatowego Urzędu Pracy w Cieszynie	54

Wykres 1. Liczba osób bezrobotnych w powiecie cieszyńskim na przestrzeni lat 2010 – 2015	6
Wykres 2. Stopa bezrobocia w Województwie Śląskim w 2015r.	6
Wykres 3. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2015r.	7
Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w latach 2005-2015	8
Wykres 5. Rejestracje osób bezrobotnych w 2015r.	8
Wykres 6. Wyłączenia osób bezrobotnych z ewidencji PUP Cieszyn w 2015r.	9
Wykres 7. Wyłączenia osób bezrobotnych z powodu podjęcia pracy w 2015r.	10
Wykres 8. Zależność pomiędzy rejestracjami a wyrejestrowaniami z powodu podjęcia pracy w 2015r.	11
Wykres 9. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn wg wieku końcem grudnia 2015r.	12
Wykres 10. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn wg wieku w latach 2012-2015	12
Wykres 11. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Cieszyn wg czasu pozostawania bez pracy na koniec grudnia 2015r.	13
Wykres 12. Wiek zarejestrowanych osób bezrobotnych a długość pozostawania bez pracy na koniec 2015r.	14

Wykres 13. Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia na koniec grudnia 2015r.	14
Wykres 14. Liczba osób bezrobotnych według wykształcenia w latach 2010-2015	15
Wykres 15. Liczba osób bezrobotnych według miejsca zamieszkania w latach 2005-2015 ...	15
Wykres 16. Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2014-2015	17
Wykres 17. Rozkład profili pomocy stan na 28.02.2015r. oraz 31.12.2015r.	19
Wykres 18. Osoby bezrobotne niepełnosprawne zarejestrowane w latach 2010-2015	21
Wykres 19. Liczba ofert pracy zgłoszonych w latach 2005– 2015	27
Wykres 20. Poradnictwo zawodowe w 2015 roku	28
Wykres 21. Szkolenia w 2015 roku	32